

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

ADVIES (BRUGEL-ADVIES- 20250218-398)

**betreffende "de evaluatie van de aan eindafnemers
gefactureerde prijzen en de gevolgen van de
prijsevolutie voor het aantal huishoudens dat het
statuut van beschermde klant aanvraagt"**

**Opgesteld krachtens artikel 25septies, § 3 van de
Elektriciteitsordonnantie:**

18/02/2025

Inhoudsopgave

<i>Executive summary</i>	4
0 Wettelijke grondslagen.....	6
1 Inleiding.....	6
2 Follow-up van de prijsevolutie.....	7
2.1 Ontleding van de factuur.....	7
2.1.1 Elektriciteit.....	7
2.1.2 Gas.....	8
2.2 Evolutie van de prijs van het energiedeelte (commodity).....	10
2.2.1 Elektriciteit.....	11
2.2.2 Gas.....	13
2.3 Evolutie van het sociaal tarief.....	15
2.3.1 Elektriciteit.....	15
2.3.2 Gas.....	17
2.4 Evolutie van de beschikbare aanbiedingen in het BHG.....	18
2.4.1 Elektriciteit.....	18
2.4.2 Gas.....	23
2.5 Prijzen in het BHG en in de andere gewesten.....	27
2.6 Evolutie van de factuur van huishoudelijke verbruikers.....	28
2.6.1 Elektriciteit.....	28
2.6.2 Gas.....	29
3 Evaluatie van het statuut van beschermd klant.....	31
3.1 Kwantitatieve analyse.....	31
3.2 Inkomens van de huishoudens.....	32
3.3 Energieschulden van de huishoudens.....	35
4 Conclusie.....	38

LIJST VAN DE ILLUSTRATIES

- Figuur 1 Evolutie van de componenten van de gemiddelde jaarlijkse elektriciteitsfactuur van een mediane klant in het BHG (2022-2024)⁸
- Figuur 2 Evolutie van de componenten van de gemiddelde jaarlijkse gasfactuur van een mediane klant in het BHG (2022-2024)¹⁰
- Figuur 3 Aanbieding per contracttype (vast, variabel, gemengd) voor de levering van elektriciteit in het BHG van dec. 2022 tot dec. 2024 – Residentiële klanten I I
- Figuur 4 Evolutie van de energiecomponent op de jaarlijkse factuur van een Brusselse mediane residentiële klant (2.036 kWh/jaar, incl. btw) – december 2022 tot december 2024¹²
- Figuur 5 Aanbieding voor de levering van gas per contracttype (vast, variabel, gemengd) in het BHG, van dec. 2022 tot dec. 2024 – Mediane residentiële klanten I 4
- Figuur 6 Evolutie van de energiecomponent op de jaarlijkse factuur van een Brusselse mediane residentiële klant (12.728 kWh/jaar, incl. btw) – december 2022 tot december 2024¹⁵
- Figuur 7 Evolutie van het sociaal tarief elektriciteit in 2024 (all-in, incl. btw)¹⁶
- Figuur 8 Evolutie van het sociaal tarief gas in 2024 (all-in, incl. btw)¹⁷
- Figuur 9 Aantal aanbiedingen en aantal leveranciers voor elektriciteit per Gewest – 2023 tgv. 2024¹⁹
- Figuur 10 Aandeel per gewest van de Belgische bevolking – 2023 en 2024²⁰
- Figuur 11 Evolutie van het aantal aanbiedingen voor de levering van elektriciteit in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest per contracttype (vast/variabel) en per leverancier – december 2023 tgv. december 2024²²
- Figuur 12 Evolutie van het aantal beschikbare aanbiedingen per leverancier in het BHG, december als referentiemaand, elektriciteit²³
- Figuur 13 Aantal aanbiedingen en aantal leveranciers voor gas per Gewest – 2023 tgv. 2024²⁴
- Figuur 14 Evolutie van het aantal beschikbare aanbiedingen in het BHG per contracttype (vast/variabel) en leverancier, december als referentiemaand, gas²⁵
- Figuur 15 Evolutie van het aantal aanbiedingen per leverancier in het BHG, december als referentiemaand, gas²⁶
- Figuur 16 Prijsvergelijking van de commodity van de goedkoopste producten per Gewest ²⁷
- Figuur 17 Vergelijking tussen de evolutie van het sociaal tarief, het voordeligste aanbod, het standaardaanbod - mediane klant - 2024 - Elektriciteit²⁸
- Figuur 18 Vergelijking tussen de evolutie van het sociaal tarief, het voordeligste aanbod, het standaardaanbod - mediane klant - 2024 - Gas²⁹
- Figuur 19 Status van de dossiers van beschermde klanten die in 2024 bij BRUGEL werden ingediend³²
- Figuur 20 Verdeling van het inkomen van de huishoudens met het statuut van beschermde klant in 2024³³
- Figuur 21 Evolutie van de inkomensverdeling van huishoudens die in 2020-2024 het statuut van beschermde klant hebben gekregen³⁴
- Figuur 22 Aandeel van de huishoudens met het statuut van beschermde klant van BRUGEL per energieschuldenshijf, 2024³⁶
- Figuur 23 Evolutie van het bedrag aan energieschulden van de huishoudens met het statuut van beschermde klant in 2020-2024³⁶

Executive summary

Dit advies kadert in de verplichting die de wetgever heeft opgelegd aan de regulator om jaarlijks een evaluatie uit te voeren van de gas- en elektriciteitsprijzen en de impact daarvan op het aantal huishoudens dat het statuut van beschermde klant aanvraagt. Deze analyse heeft ook als doel na te gaan wat het effect is van de verhoging van de inkomensplafonds voor het verkrijgen van het statuut waartoe bij de ordonnantie van 17 maart 2022 is besloten.

De analyse van de evolutie van de prijzen in 2024 bevestigt de essentiële rol van het sociaal tarief als bescherming tegen marktschommelingen voor residentiële klanten. De prijzen bleven relatief laag in 2024, met een gemiddeld standaardaanbod van € 1.157 voor gas (tegenover € 1.390 in 2023) en € 784 voor elektriciteit (tegenover € 875 in 2023). Ondanks deze algemene neerwaartse trend werd een hervatting van de prijzen waargenomen vanaf het 2^e kwartaal van 2024, zonder echter het niveau van 2023 te bereiken. Deze stijging weerspiegelt een marktaanpassing in verband met de energie-inflatie, die in het laatste kwartaal van 2023 begon. Ondanks deze evolutie blijft het sociaal tarief het laagste op de markt, met een gemiddeld verschil van € 337,58 met het voordeligste tarief voor elektriciteit en van € 506 euro voor gas in 2024.

Op de Brusselse residentiële markt steeg het productaanbod in volume: Mega (+8) en TotalEnergies (+2) versterkten hun aanwezigheid, terwijl Brusol terugkwam met twee elektriciteitsaanbiedingen. Omgekeerd verminderden sommige leveranciers hun aanbod, met name Bolt (-2) op de elektriciteits- en (-1) gasmarkt. Deze relatieve toename van de kwantiteit vertaalde zich echter niet in een verbetering van de kwaliteit. De Brusselse markt blijft minder dynamisch en het minst aantrekkelijk voor leveranciers. Het grootste deel van deze stijging berust immers op aanbiedingen van groepsaankoop, terwijl **het aanbod van standaardproducten vrijwel ongewijzigd is gebleven ten opzichte van 2023. De voordeligste tarieven blijven zich in Vlaanderen bevinden en de productdiversiteit blijft groter in de andere gewesten van het land. Deze situatie beperkt de keuzemogelijkheden voor Brusselse consumenten en vergroot de kwetsbaarheid van Brusselse klanten die zich geconfronteerd zien met een minder competitieve markt.** In het licht van deze prijsstijging, die vooral de middenklasse treft, heeft de wetgever midden 2022 de inkomensgrenzen voor toegang tot het statuut van beschermde klant verhoogd, zodat 80% van de Brusselse huishoudens voor de maatregel in aanmerking komt.

In 2024 ontving BRUGEL 1.324 aanvragen voor het statuut van beschermde klant tegenover 1.480 in 2023, wat neerkomt op een lichte daling. Bovendien heeft BRUGEL in 2024 het statuut van beschermde klant toegekend aan 886 gezinnen tegenover 967 in 2023.

Dit hoge toekenningspercentage kan worden verklaard door de verandering in het profiel van de aanvragers, met een lager aandeel huishoudens die een sociale uitkering ontvangen, gecompenseerd door een hoog aandeel huishoudens met een beroepsinkomen. Deze tweede categorie heeft een goed begrip van de toekenningsprocedure en kan gemakkelijk de gevraagde documenten voorleggen, waardoor de verwerkingstijd van de aanvragen korter wordt. De eerste categorie, en in het bijzonder de rechthebbenden van de verhoogde tegemoetkoming (RVT), kon dan weer het specifieke sociaal tarief krijgen tot 30 juni 2023.

In 2024 heeft 47% van de huishoudens die het statuut hebben gekregen, een inkomen van meer dan € 20.000 (tegenover 57% in 2023). Van deze groep heeft 30% van de huishoudens een inkomen tussen € 20.000 en € 30.000 (tegenover 24% in 2023) en 17% een inkomen van meer dan € 30.000.

Voorts stelt BRUGEL vast dat nog te veel aanvragers die voldoen aan de voorwaarden om in aanmerking te komen voor het sociaal tarief, geen gebruik maken van de maatregel en zich tot BRUGEL wenden.

Wat het bedrag aan energieschulden betreft, heeft 30% van de huishoudens een schuld van meer dan € 800 (tegenover 42% in 2023) en is het aandeel huishoudens met een schuld van meer dan € 1.500 (14%) nog steeds hoger dan het aandeel huishoudens met een schuld van minder dan € 100 (7%). Het grootste deel van de huishoudens (37%) heeft echter schulden tussen 100 en 400 euro. Wat opnieuw een stijging betekent in vergelijking met 2023 (+8%).

Bij wijze van conclusie kan worden gesteld dat het einde van het federale sociaal tarief voor RVT's medio 2023 sommige huishoudens ertoe heeft aangezet het statuut van beschermde klant aan te vragen om te kunnen genieten van het gewestelijke sociaal tarief. Dit gedrag, dat door bepaalde OCMW's of verenigingen wordt bepleit, wordt gezien als een vorm van preventie, waardoor gezinnen kunnen vermijden om in een schuldenspiraal terecht te komen. BRUGEL is er altijd van overtuigd geweest dat een van de manieren om energiearmoede te beteugelen eveneens uit het voorzien van preventieve en niet alleen palliatieve maatregelen bestond.

0 Wettelijke grondslagen

Op grond van artikel 25septies, § 3 van de Elektriciteitsordonnantie moet BRUGEL:

"een jaarlijkse evaluatie uitvoeren van de aan eindafnemers aangerekende prijzen en de gevolgen van de prijsevolutie op het aantal huishoudens dat het statuut van beschermde klant aanvraagt, zoals bedoeld in lid 1, en voor de inkomensbedragen vastgesteld overeenkomstig leden 2, 3 en 4. De eerste evaluatie wordt uiterlijk op 1 januari 2023 aan de regering meegedeeld."

Met dit document beantwoordt BRUGEL aan zijn verplichting om deze evaluatie uit te voeren.

I Inleiding

Dit advies omvat enerzijds een gedetailleerde analyse van de evolutie van de gas- en elektriciteitsprijzen voor huishoudens in 2024 en anderzijds een kwantitatieve en kwalitatieve evaluatie van de evolutie van het aantal afnemers dat het statuut van beschermde klant aanvraagt bij BRUGEL en hun profiel.

Het eerste deel van deze analyse bestudeert de evolutie van de gas- en elektriciteitsprijzen voor het jaar 2024, de impact op de facturen voor huishoudens en de evolutie van het federale sociaal tarief. Die elementen zullen een eerste overzicht geven van de paradigmaverschuiving die zich in 2024 voltrok. Het doel bestaat erin de prijsverschillen tussen 2023 en 2024 te kwantificeren en inzicht te verwerven in het belang van het statuut van beschermde klant als steunmaatregel voor de getroffen huishoudens.

Het tweede deel van het advies maakt het, dankzij de kwantitatieve gegevens die BRUGEL heeft verzameld, mogelijk om de verschillende profielen van de aanvragers van het statuut vast te stellen: inkomen, bedrag aan energieschulden, enz. evenals het feit of ze beantwoorden aan de verhoogde inkomensgrens die de wetgever op 17 maart 2022 heeft goedgekeurd.

2 Follow-up van de prijsevolutie

2.1 Ontleding van de factuur

2.1.1 Elektriciteit

In december 2024 steeg het totale bedrag dat een mediane residentiële klant in het Brussels Gewest betaalt voor zijn elektriciteitsfactuur (op basis van een verbruik van 2.036 kWh) met 0,7%¹ ten opzichte van 2023. Deze stijging is voornamelijk te wijten aan de verhoging van de distributie- en transmissiecomponenten. Deze stijging van 0,7% van de elektriciteitsfactuur in december 2024 ten opzichte van dezelfde periode in 2023 blijft ruim onder de inflatie van 3,16% in 2024. Dit betekent dat de elektriciteitsfactuur in reële termen is gedaald.

Tabel 1 Groeipercentage van de componenten van de elektriciteitsrekening voor een mediane residentiële klant in het BHG (2022-2024)

Componenten	Componenten			Groeipercentage (Y1-Y0)/Y0		Weging van de component in de factuur	
	2022	2023	2024	Y1= 2023 vs Y0=2022	Y1= 2024 vs Y0=2023	2023	2024
Energie	€ 943	€ 418	€ 406	-55,7%	-2,9%	52,1%	50,2%
Distributie	€ 188	€ 198	€ 210	5,2%	6,2%	24,7%	26,0%
Federale bijdrage	€ 32	€ 101	€ 101	214,3%	0,0%	12,5%	12,5%
Transmissie	€ 23	€ 22	€ 26	-2,5%	18,0%	2,8%	3,3%
Gewestelijke bijdrage	€ 17	€ 18	€ 19	7,3%	4,6%	2,3%	2,4%
Btw	€ 72	€ 45	€ 46	-37%	0,7%	6%	5,7%
Totaal	€ 1.275	€ 802	€ 807	-37%	0,7%		

Bron: Brugel - Prijsobservatorium

De volgorde van belangrijkheid² van de componenten van de elektriciteitsfactuur blijft ongewijzigd. **Energie**³ blijft de belangrijkste component van de elektriciteitsfactuur, hoewel het aandeel ervan is gedaald van 52% in 2023 tot 50,2% in 2024, voornamelijk als gevolg van de daling van de prijs van de geproduceerde energie. Deze daling had groter kunnen zijn als de bijdrage voor groene stroom niet was gestegen. Op de tweede plaats komt de **distributie**⁴ waarvan het aandeel is gestegen van 24,7% naar 26%, voornamelijk als gevolg van de stijging van de kosten in verband met de openbare dienstverplichtingen (ODV's). De **federale**

¹ € 807 in dec. 2024 tegenover € 802 in dec. 2023.

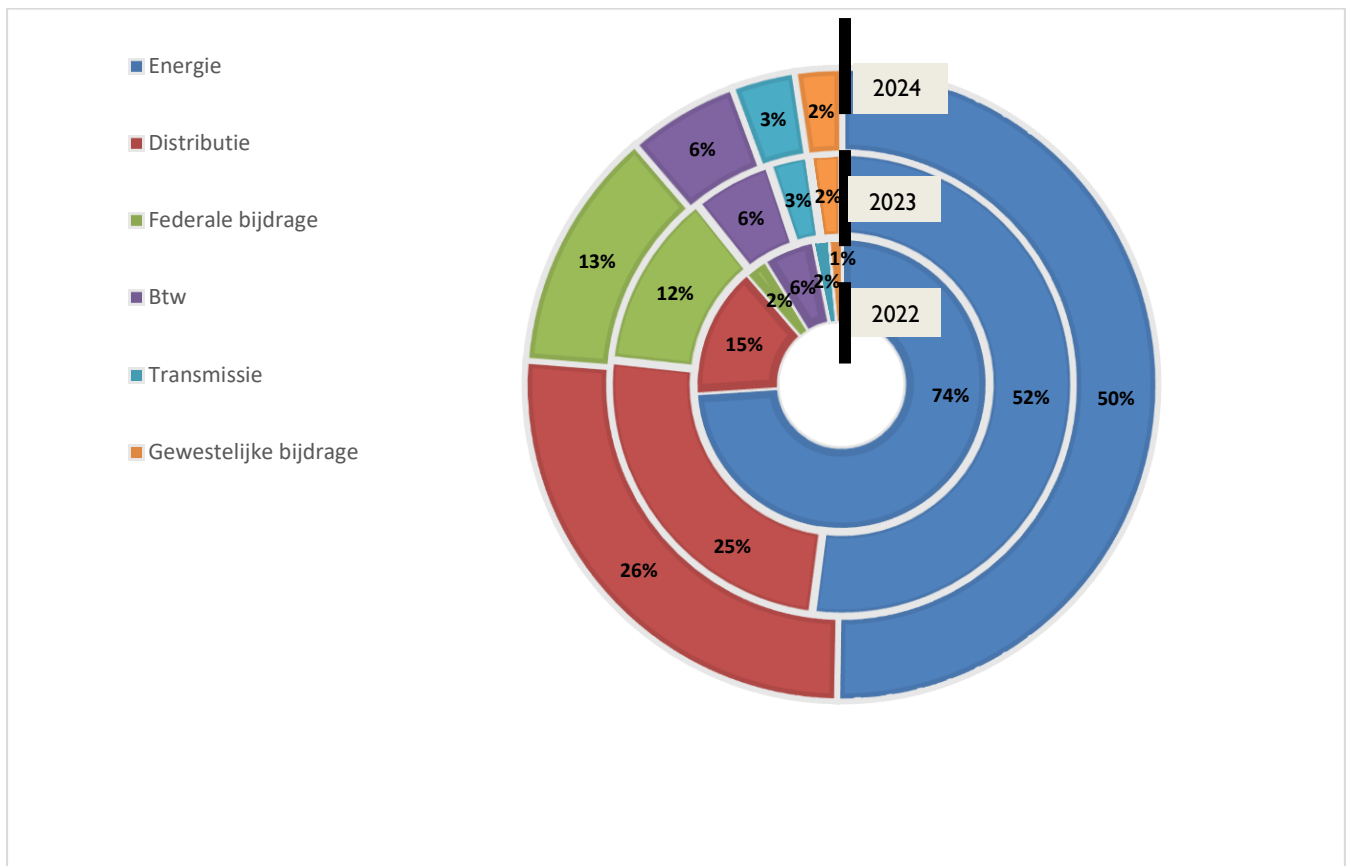
² Weging

³ De energie omvat enerzijds de prijs van de geproduceerde energie en anderzijds het vast recht van het contract en de bijdrage voor hernieuwbare energie.

⁴ De distributie omvat de kosten die de gewestelijke distributienetbeheerder, SIBELGA, maakt voor de uitvoering van zijn taken; de gemeentelijke wegenisretributie en de openbare dienstverplichtingen. Deze verplichtingen omvatten onder andere uitgaven in verband met de energietransitie, sociale maatregelen en specifieke belastingen.

energiebijdrage, die sinds 2022 een accijsrecht is geworden, blijft een vast bedrag dat 12,5% van de factuur vertegenwoordigt. Daarna komt de **btw**, die stabiel blijft op 6%, gevolgd door de **transmissiekosten**, die van 2,8% in 2023 naar 3,3% in 2024 stijgen. Tot slot blijft de **gewestelijke bijdrage** (art. 26 van de elektriciteitsordonnantie), de minst belangrijke component, vrijwel ongewijzigd op 2,3%.

Figuur 1 Evolutie van de componenten van de gemiddelde jaarlijkse elektriciteitsfactuur van een mediane klant in het BHG (2022-2024)

Bron: Brugel - Observatorium van de gas- en elektriciteitsprijzen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

2.1.2 Gas

Het totale bedrag dat een mediane residentiële klant in het Brussels Gewest in december 2024 betaalde voor zijn gasfactuur (op basis van een verbruik van 12.728 kWh) steeg met 1,1% ten opzichte van 2023. Deze stijging is voornamelijk te wijten aan de verhoging van de componenten gewestelijke bijdrage en transmissie.

De stijging van de gasfactuur met 1,1% in december 2024 ligt ver onder de inflatie van 3,16% in datzelfde jaar. In reële termen zijn de gaskosten voor een mediane residentiële klant in het Brussels Gewest gedaald, aangezien de stijging van de factuur lager is dan de algemene

prijsstijging. We kunnen dus spreken van een stabilisering van de energiekosten, of zelfs een daling van de koopkracht voor huishoudens, ondanks de lichte nominale stijgingen die we hebben waargenomen.

Tabel 2 *Groeipercentage van de componenten van de gasrekening voor een mediane residentiële klant in het BHG (2022-2024)*

Componenten	Componenten			Groeipercentage (Y1-Y0)/Y0		Weging component	
	2022	2023	2024	Y1= 2023 vs Y0=2022	Y1= 2024 vs Y0=2023	2023	2024
Energie	€ 2.110,00	€ 847,62	€ 858,04	-60%	1,2%	67%	67%
Distributie	€ 195,00	€ 199,89	€ 200,55	3%	0,3%	16%	16%
Federale bijdrage	€ 20,00	€ 117,45	€ 118,22	487%	0,7%	9%	9%
Transmissie	€ 19,00	€ 18,33	€ 19,47	-4%	6,2%	1%	2%
Gewestelijke bijdrage	€ 10,00	€ 10,80	€ 11,16	8%	3,3%	1%	1%
Btw	€ 141,00	€ 71,65	€ 72,45	-49%	1,1%	6%	6%
Totaal	€ 2.495	€ 1.266	€ 1.280	-49%	1,1%		

Bron: Brugel - Prijsobservatorium

We kunnen stellen dat de weging en de volgorde van belangrijkheid van de componenten van de gasfactuur dezelfde zijn gebleven als in 2023. **Energie**⁵ blijft de belangrijkste component, goed voor 67% van de factuur in 2024, gevolgd door **distributie**⁶, waarvan het aandeel stabiel is gebleven op 16%. De **federale energiebijdrage** blijft ongewijzigd bij 9%, vóór de **btw**, die 6% blijft. De **transmissiekosten**⁷ situeren zich rond de 1,5%, terwijl de **gewestelijke bijdrage**⁸, de minst significante component, in 2024 onder de 1% blijft.

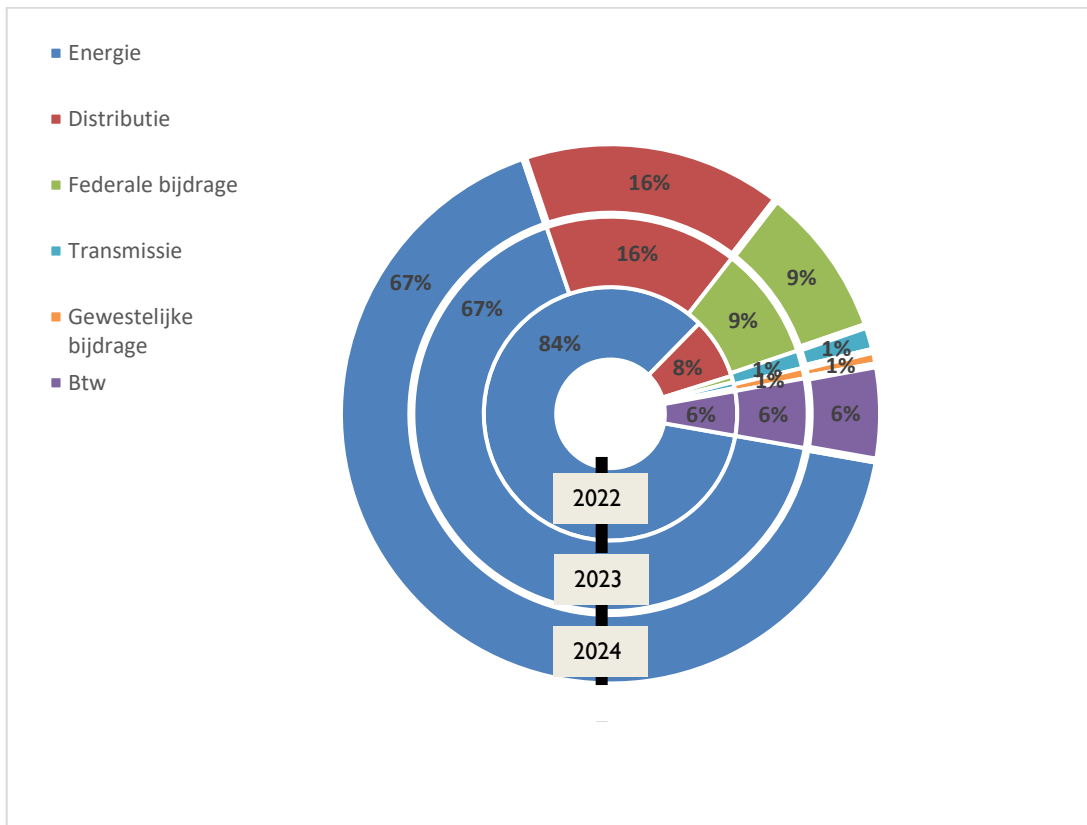
⁵ De energie, die doorgaans bestaat uit een vast bedrag (in € per jaar) en een variabel bedrag (in € per kWh) dat van leverancier tot leverancier verschilt;

⁶ Het distributiegedeelte omvat de kosten die de gewestelijke distributienetbeheerder, SIBELGA, maakt voor de uitvoering van zijn taken; de gemeentelijke wegenisretributie en de openbare dienstverplichtingen.

⁷ Deze worden gedragen door de nationale transmissienetbeheerder Fluxys.

⁸ Zie art. 20septiesdecies van de "gasordonnantie".

Figuur 2 Evolutie van de componenten van de gemiddelde jaarlijkse gasfactuur van een mediane klant in het BHG (2022-2024)

Bron: Brusim - Prijsobservatorium – Mediane huishoudelijke afnemer, verbruik in december van 12.728 kWh

2.2 Evolutie van de prijs van het energiedeel (commodity)

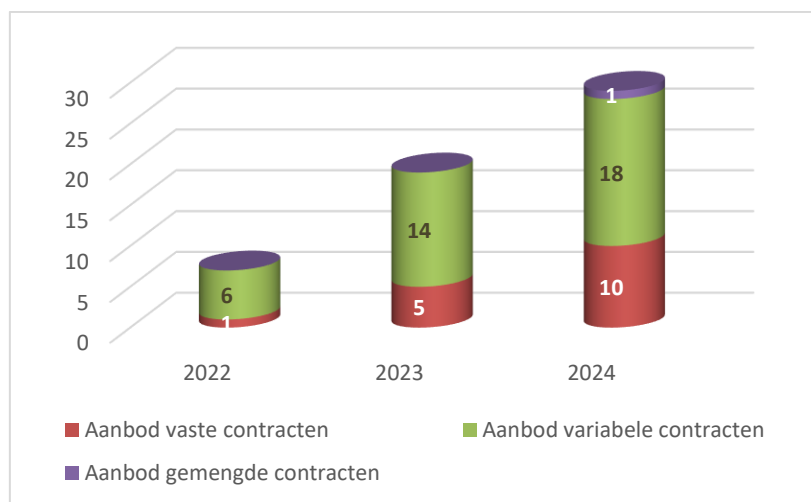
Over het algemeen worden de distributie- en transmissietarieven en de belastingen vastgesteld van 1 januari tot 31 december, op enkele zeldzame uitzonderingen na. Het energie- of 'commodity'-gedeelte van de factuur is het enige onderdeel van de factuur dat in de loop van het jaar kan veranderen. Het is dit deel van de factuur dat eigen is aan de leverancier en dat hij gebruikt om zijn marge te genereren en zijn risico's te dekken.

Hiertoe kan de leverancier contracten met een vaste prijs, contracten met een variabele prijs en, sinds 2024, gemengde contracten aanbieden, die vast zijn tot een bepaald verbruiksniveau en vervolgens variabel. Bij een contract met vaste prijs blijft de prijs ongewijzigd gedurende de hele looptijd van het contract. In dat geval hebben veranderingen in de prijs van de commodity alleen gevolgen voor de nieuwe contracten die elke maand worden afgesloten. Contracten met een variabele prijs worden daarentegen maandelijks of driemaandelijks geïndexeerd, afhankelijk van de index die in het contract is vastgelegd.

2.2.1 Elektriciteit

Tussen december 2023 en december 2024 verdubbelde het aanbod van contracten met vaste prijs in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het aandeel van de gezinnen met een contract met vaste prijs, inclusief het sociaal tarief (dat 13% vertegenwoordigde)⁹, steeg van 25,6¹⁰% in het derde kwartaal van 2023 tot ongeveer 20% over dezelfde periode in 2024. Tegelijkertijd steeg het aanbod van contracten met variabele prijzen in 2024 met 28,6% ten opzichte van 2023. Het aandeel huishoudens dat voor dit type contract kiest, is in 2024 gestegen¹¹. Ondanks een vermindering van het prijsverschil sinds 2023 blijven contracten met een vaste prijs duurder dan contracten met een variabele prijs. In december 2024 bedroeg het verschil tussen het contract met variabele prijs en het contract met vaste prijs voor Engie Electrabel Easy - 100% Groen, het standaardaanbod, bijvoorbeeld 26 euro, tegenover 100 euro in december 2023. De toename van het aanbod van vaste contracten weerspiegelt het hernieuwde vertrouwen in de markten, zonder echter de risico's uit te sluiten die gepaard gaan met prijsvolatiliteit of die eigen zijn aan de Belgische markt, waar residentiële klanten wettelijk vrij zijn om op elk moment van leverancier te veranderen, ongeacht de vorm of de duur van hun contract met de leverancier.

Figuur 3 Aanbieding per contracttype (vast, variabel, gemengd¹²) voor de levering van elektriciteit in het BHG van dec. 2022 tot dec. 2024 – Residentiële klanten

Bron: Brugel - Prijsobservatorium

Voor elektriciteit bestaat het energiedeel dat 'commodity' genoemd wordt, uit de prijs van de verbruikte energie in €/kWh, de vaste looptijd in €/jaar ofwel de 'abonnementsprijs' en de bijdrage voor hernieuwbare energie in €/kWh (groenestroomcertificaten).

⁹ Gegevens van FEBEG

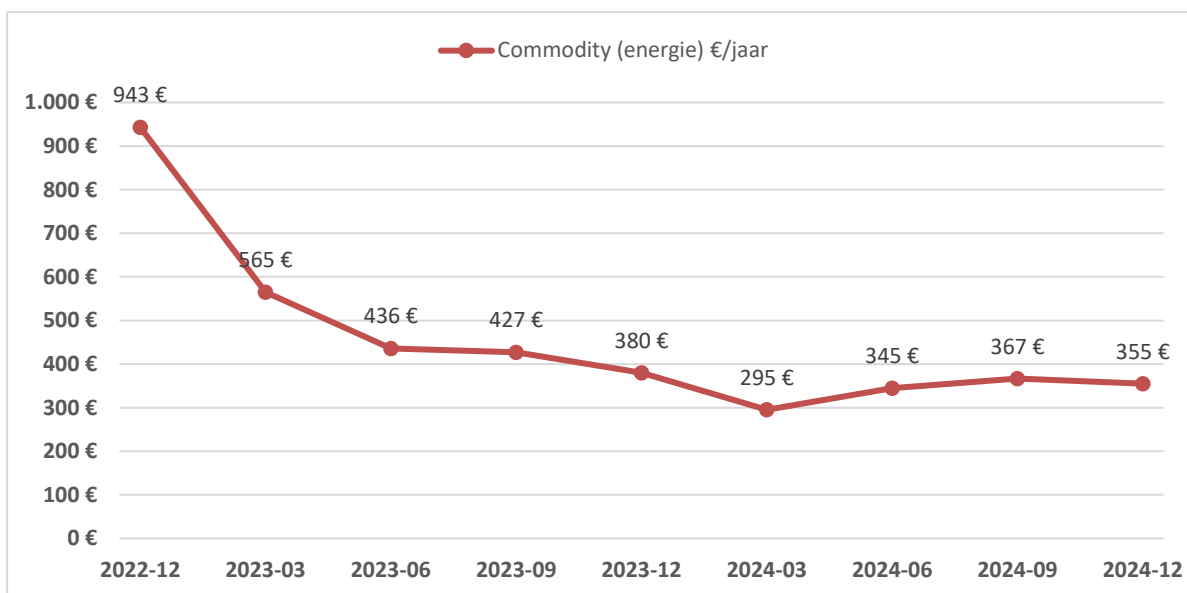
¹⁰ Gegevens van FEBEG

¹¹ Volgens gegevens van de FEBEG was dit 74,4% in het derde kwartaal van 2023.

¹² Het gemengde contract van Brusol zal in de rest van dit document gelijkgesteld worden met een variabel contract.

De weging van al deze posten in het energiedeel van de factuur verschilt van leverancier tot leverancier. Bepaalde leveranciers hanteren een hogere jaarlijkse abonnementsprijs en een lagere eenheidsprijs voor de geleverde energie en *vice versa*. De prijs van de bijdrage voor hernieuwbare energie wordt berekend per leverancier, om de kosten te dekken die voortvloeien uit zijn verplichtingen wat de aankoop van groenestroomcertificaten betreft.

Tussen december 2022 en december 2024 daalden de kostprijs van de commodity op de jaarfactuur van een mediane klant in het Brussels Gewest van € 943 naar € 355, d.w.z. met

62,35%. Deze dalende trend stopte echter in maart 2024, waarna een stijging van 20,34% werd opgetekend. Deze evolutie laat zich verklaren door de volatiliteit van de groothandelsmarkten en door de aanpassingen die de leveranciers in hun tariefformules aanbrachten.

Figuur 4 Evolutie van de energiegcomponent op de jaarlijkse factuur van een Brusselse mediane residentiële klant (2.036 kWh/jaar, incl. btw) – december 2022 tot december 2024

Bron: Brugel - Prijsobservatorium

We¹³ stelden een ontkoppeling vast tussen de marktprijzen en de residentiële tarieven die verband hield met een geleidelijke toename van het 'leveranciersaandeel' in de prijsformules¹⁴ van de leveranciers. Hoewel deze trend lijkt te worden bevestigd, moet hij door verschillende factoren worden genuanceerd. Enerzijds heeft de energiecrisis van 2022 geleid tot structurele verliezen voor leveranciers, waardoor ze hun tarieven dienden aan te passen om hun risico's te dekken in plaats van hun marges te verhogen. Anderzijds vormen deze aanpassingen ook een respons op de geopolitieke en klimatologische onzekerheden. En tot slot beïnvloedt de specifieke Brusselse regelgeving, die vaak strenger is, ook de leveringskosten en bijgevolg de prijzen die aan de consument worden aangerekend. Door deze uitdagingen meer in aanmerking te nemen, met name door het regelgevend kader aan te passen, zou voor een grotere transparantie en een evenwichtiger tariefkader voor de consumenten gezorgd kunnen worden.

2.2.2 Gas

Tussen december 2023 en december 2024 verdubbelde het aanbod van gasleveringscontracten met vaste prijs in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het aandeel van de gezinnen met een contract met vaste prijs, inclusief het sociaal tarief (dat 13% vertegenwoordigde)¹⁵, daalde van 25,616% in het derde kwartaal van 2023 tot ongeveer 20% over dezelfde periode in 2024. Tegelijkertijd steeg het aanbod van contracten met variabele prijzen in 2024 met 50% ten opzichte van 2023. Het aandeel gezinnen dat voor dit type contract koos, is in 2024 met 74,4%¹⁷ gestegen in vergelijking met het derde kwartaal van 2023. De daling van het prijsverschil tussen vaste en variabele contracten tussen 2023 en 2024 werd ook waargenomen voor gas. In december 2024 bedroeg het verschil tussen het contract met variabele prijs en het contract met vaste prijs van het product Engie Electrabel Easy, wat het standaardaanbod is, bijvoorbeeld € 23 euro, tegenover € 212 in december 2023.

¹³In Brusim, met name voor bepaalde producten (Engie Direct, Total Pixie, enz.), en in een studie van Infor GazElec, een Brusselse vzw die actief is in de energiesector.

Bronnen:

- La Libre Eco, gepubliceerd op 20.11.2024 om 15.01 uur:

'Électricité : comment les changements de formules tarifaires ont fait grimper la facture des Bruxellois'

<https://www.lalibre.be/economie/mes-finances/2024/11/20/electricite-comment-les-changements-de-formules-tarifaires-ont-fait-grimper-la-facture-des-bruxellois-OXGWPZYB3JFF5BJK6WAWK54M7E/>

- Analyse verricht door de vzw Infor GazElec <https://www.inforgazelec.be/nl/decouplage-prix-energie-prix-bourse/>

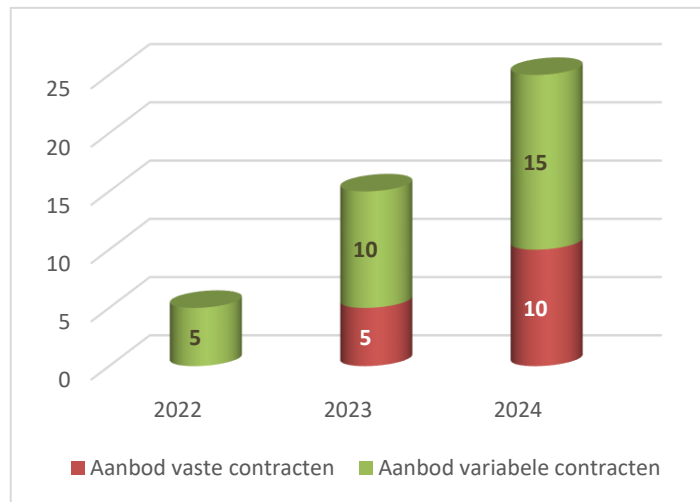
¹⁴ Prijs leverancier = a + b*Index = Forfaitair bedrag + Aandeel leverancier waarbij b = prijs per verbruikte kWh

¹⁵ Gegevens van FEBEG

¹⁶ Gegevens van FEBEG

¹⁷ Gegevens van FEBEG

Figuur 5 Aanbieding voor de levering van gas per contracttype (vast, variabel, gemengd) in het BHG, van dec. 2022 tot dec. 2024 – Mediane residentiële klanten

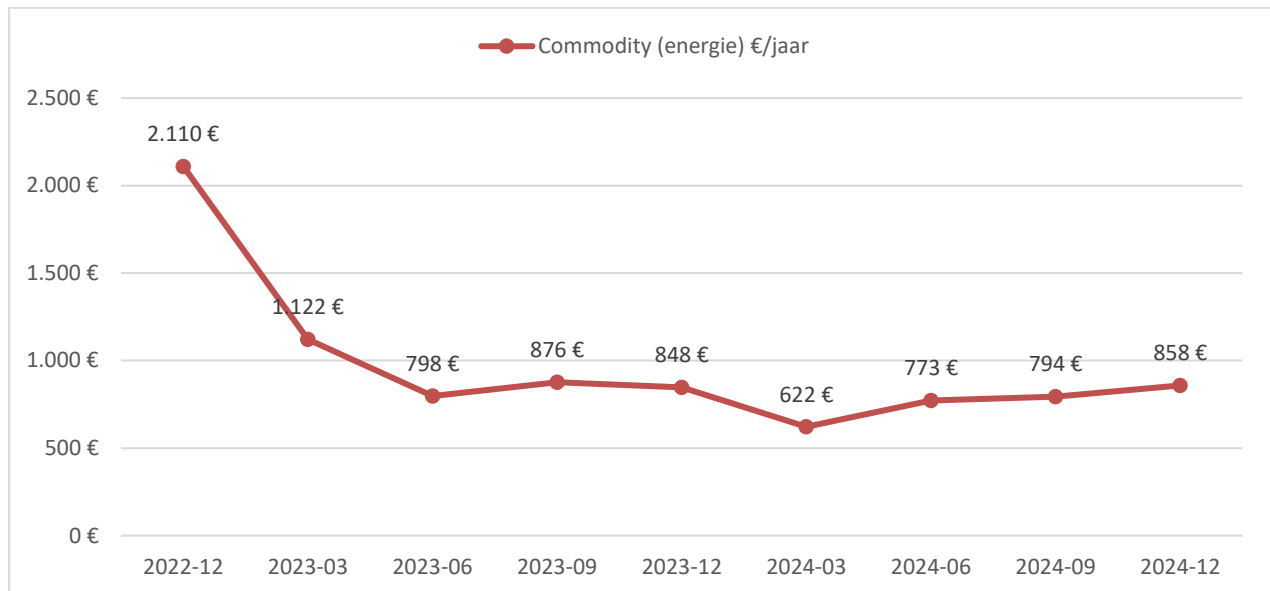
Bron: Brugel - Prijsobservatorium

Wat gas betreft, bestaat het gedeelte energie uit twee componenten:

- 1) de prijs van de verbruikte energie in €/kWh;
- 2) de vaste vergoeding in €/jaar, ook de 'abonnementsprijs' genoemd.

Hier komen we tot dezelfde conclusies als bij elektriciteit, wanneer we kijken naar de evolutie van het energiedeeldeel voor gas op de jaarlijkse factuur van een mediane Brusselse afnemer die 12.728 kWh/jaar verbruikt. Sinds december 2022 is de kostprijs van de commodity op de jaarlijkse gasfactuur van een mediane afnemer in het Brussels Gewest gedaald met 59,34%, van € 2.110 tot € 858 in december 2024. Sinds maart 2024 wordt echter een stijging van 37,94% vastgesteld. Deze evolutie laat zich verklaren door de volatiliteit van de groothandelsmarkten en door de aanpassingen die de leveranciers in hun tariefformules aanbrachten.

Figuur 6 Evolutie van de energiecomponent op de jaarlijkse factuur van een Brusselse mediane residentiële klant (12.728 kWh/jaar, incl. btw) – december 2022 tot december 2024

Bron: Brugel - Prijsobservatorium

2.3 Evolutie van het sociaal tarief

Huishoudens met een bescheiden inkomen of in bestaansonzekerheid kunnen genieten van het sociaal tarief, dat van toepassing is op 'beschermden klanten' die de begunstigen zijn in de federale betekenis van het woord. In Brussel omvat deze definitie niet alleen gezinnen met een bescheiden inkomen of in bestaansonzekerheid, maar ook bepaalde categorieën van klanten die in gebreke zijn gebleven met hun betalingen. Dit tarief¹⁸ wordt driemaandelijks aangepast en vastgesteld door de CREG. Het wordt gepubliceerd op BRUSIM, de tariefsimulator van BRUGEL.

2.3.1 Elektriciteit

Het door de CREG gepubliceerde sociaal tarief voor elektriciteit in 2024 ziet er als volgt uit:

Tabel 3 Evolutie van het specifieke¹⁹ sociaal tarief (Elektriciteit)

Elektriciteit- Sociaal tarief excl. btw (eurocent/KWh)	Trim. 1	Trim. 2	Trim. 3	Trim. 4
--	---------	---------	---------	---------

¹⁸ Bronnen: CREG [Sociaal tarief | CREG: Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas](#)

¹⁹ Bronnen: CREG [Sociaal tarief | CREG: Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas](#)

Enkelvoudig		22,114	17,154	16,229	17,852
Tweevoudig	Dag	22,604	17,512	16,578	18,236
	Nacht	21,982	16,88	15,956	17,552
Exclusief nacht		20,601	15,963	15,038	15,122

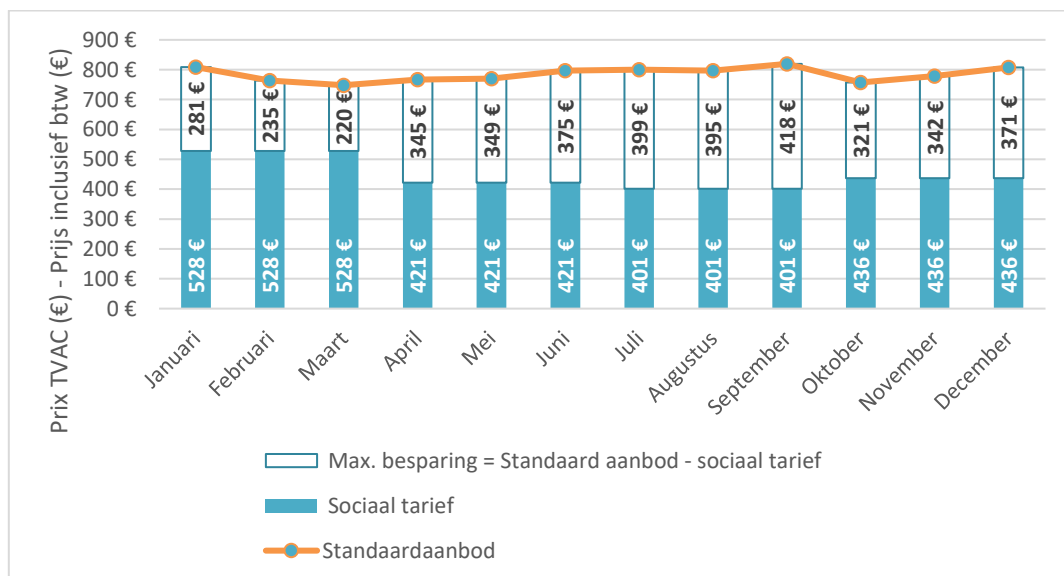
Bron: CREG - [Sociaal tarief](#) | CREG: [Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas](#)

De onderstaande grafiek toont de kostprijs van het sociaal tarief voor een mediane afnemer en het verschil tussen de jaarlijkse kostprijs van het sociaal tarief en het beste marktaanbod voor de mediane afnemer, op de gas- en de elektriciteitsmarkt in 2024.

Het sociaal tarief is over het algemeen gedaald in 2024, volgens een evolutie in twee fasen: een continue daling van januari tot september, gevolgd door een stijging in het 4^e kwartaal. Deze dynamiek kan worden verklaard door de manier waarop het wordt berekend, op basis van de goedkoopste commerciële aanbiedingen, met name die van Engie Electrabel en Luminus, de referentieleveranciers. Hierdoor volgt het sociaal tarief in grote lijnen de marktrends, maar met een vertraging en een vermindering van de schommelingen dankzij de controlemechanismen van de CREG, wat voor een zekere stabiliteit zorgt.

Bovendien was het standaardaanbod gemiddeld 75,4% duurder dan het sociaal tarief en deze kloof werd groter in de loop van het jaar. De leveranciers pasten hun prijzen aan om zich te beschermen tegen toenemende risico's, met name de volatiliteit van de prijzen en de leveringonzekerheid in verband met de Europese sancties tegen Russisch gas, die bijdroegen tot de stijging van de toekomstige kosten op de energiemarkt.

Figuur 7 Evolutie van het sociaal tarief elektriciteit in 2024 (all-in, incl. btw)

Bron: Brugel - Prijsobservatorium; Mediane huishoudelijke verbruiker in Brussel, 2036 KWh

2.3.2 Gas

Het door de CREG gepubliceerde sociaal tarief voor gas in 2024 ziet er als volgt uit:

Tabel 4 Evolutie van het specifieke sociaal tarief²⁰ (Gas)

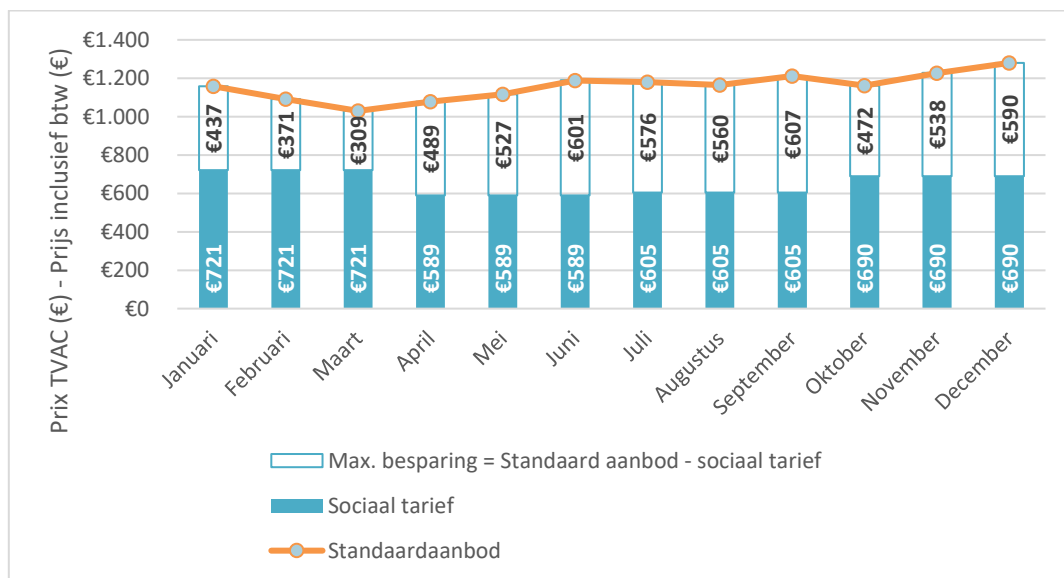
Gas	Trim. 1	Trim. 2	Trim. 3	Trim. 4
Sociaal tarief excl. btw (eurocent/KWh)	5,067	4,086	4,205	4,836

Bron: CREG - [Sociaal tarief](#) | CREG: Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas

De waargenomen trends op de elektriciteitsmarkt zien we ook terugkomen op de gasmarkt. Het sociaal tarief voor gas daalde globaal in 2024, maar in twee verschillende fasen: een continue daling tijdens de eerste drie kwartalen, gevolgd door een stijging in het vierde kwartaal.

De kloof tussen het standaardaanbod en het sociaal tarief werd groter in de loop van het jaar, met een standaardaanbod dat gemiddeld 77,7% hoger lag dan het sociaal tarief voor gas. Dit verschil toont het belang aan van het sociaal tarief als bescherming voor kwetsbare klanten.

Figuur 8 Evolutie van het sociaal tarief gas in 2024 (all-in, incl. btw)

²⁰ Bronnen: CREG [Sociaal tarief](#) | CREG: Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas

²⁰ Europese sancties tegen Russisch gas: in juni 2024 stelde de Europese Unie nieuwe sancties in tegen Rusland, waardoor de overslag van Russisch vloeibaar aardgas (LNG) in Europese havens vanaf maart 2025 verboden werd. Hoewel deze maatregel in de eerste plaats gericht is op wederuitvoer, heeft hij voor onzekerheid gezorgd bij de gasbevoorrading, met gevolg voor de kosten voor leveranciers. Bron: 'Après les sanctions, moins de gaz russe à Zeebruges et dans les ports européens' – 27 augustus 2024 - https://www.lemonde.fr/economie/article/2024/08/27/apres-les-sanctions-moins-de-gaz-russe-a-zeebruges-et-dans-les-ports-europeens_6296766_3234.html?utm_source=chatgpt.com

Bron: Brugel ²¹; Mediane huishoudelijke verbruiker in Brussel, 17000 KWh

2.4 Evolutie van de beschikbare²² aanbiedingen in het BHG

Tegen eind 2024 is het aantal beschikbare aanbiedingen in het residentiële segment gestegen voor zowel elektriciteit (+10 tegen eind 2024) als gas (+10 tegen eind 2024). Dit ligt echter nog steeds onder het niveau van de naburige gewesten. Bovendien is 90% van deze stijging afkomstig van aanbiedingen voor groepsaankoop (voornamelijk van MEGA). In werkelijkheid is de markt over het algemeen stabiel gebleven, zonder echte groeidynamiek.

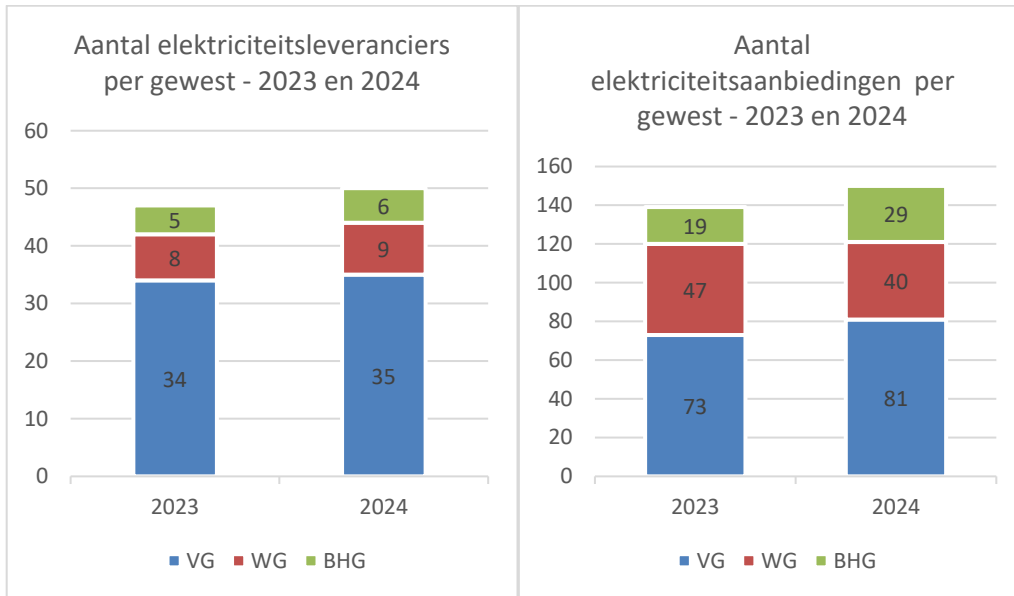
2.4.1 Elektriciteit

De onderstaande figuren tonen de evolutie van het aantal beschikbare aanbiedingen per gewest in 2023 en 2024. Het Vlaamse Gewest blijft koploper met het grootste aantal aanbiedingen en leveranciers. Het wordt daarin nog steeds gevolgd door het Waalse Gewest, dat tussen 2023 en 2024 één leverancier en 7 aanbiedingen verloor. Tot slot staat het Brussels Gewest nog steeds onderaan deze ranglijst, ondanks de terugkeer van Brusol op de markt in 2024 en 10 extra aanbiedingen (waaronder 8 aanbiedingen voor groepsaankoop van MEGA + 2 standaardaanbiedingen van Brusol).

²¹ [Brugel - Opzoeking in de documenten](#) – Standaardaanbod versus sociaal tarief – Prijs incl. btw

²² Bron tabellen: Brugel – Observatorium van de gas- en elektriciteitsprijzen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, cf. beschikbare aanbiedingen op de markt

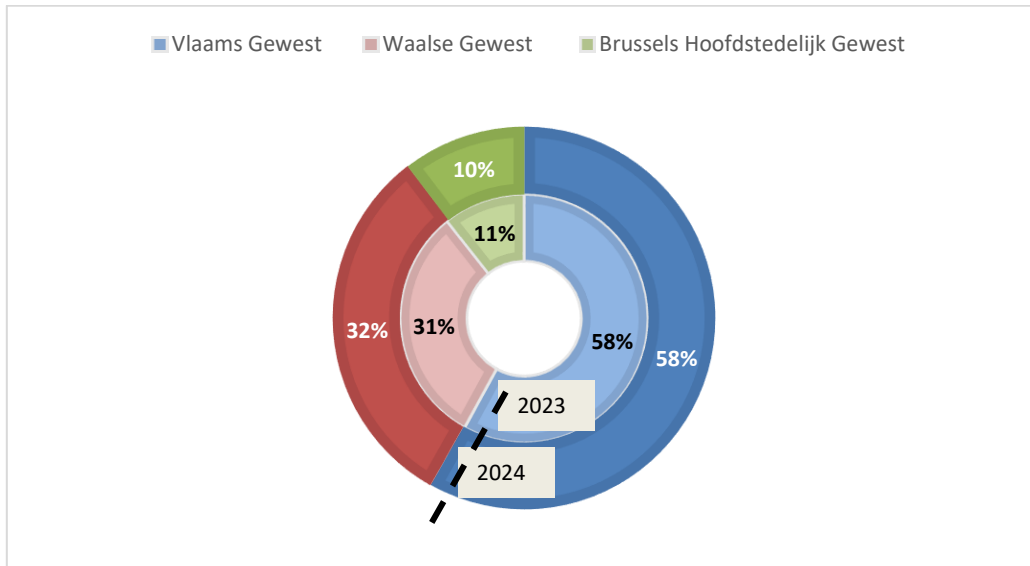
Figuur 9 Aantal aanbiedingen en aantal leveranciers voor elektriciteit²³ per Gewest – 2023 tgv. 2024

Bronnen: CREG – Infografiek; Brugel – Prijsobservatorium;

²³ Bron: Brugel - Observatorium van de gas- en elektriciteitsprijzen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Figuur 10 Aandeel per gewest van de Belgische ²⁴bevolking – 2023 en 2024

Bronnen: iweps.be; bisa.brussels; statbel.fgov.be

Als we dit nu echter bekijken in percentage van de totale Belgische bevolking, dan levert ons dat het volgende resultaat op:

- In Vlaanderen hebben we slechts 54% van het totale residentiële elektriciteitsbevoorradingsaanbod voor 58% van de Belgische bevolking. Dit weerspiegelt de ondervertegenwoordiging van het leveringsaanbod in Vlaanderen in verhouding tot de bevolking. Vlaanderen blijft niettemin het meest aantrekkelijke gewest in België voor energieleveranciers, vooral dankzij het institutionele en wettelijke kader dat het de leveranciers biedt.
- Het Brusselse Gewest is goed voor 10% van de bevolking maar heeft 19,3% van het totale residentiële elektriciteitsaanbod. Deze relatieve overvloed moet zeker worden toegeschreven aan zijn statuut als hoofdstad.
- Het Waalse Gewest, met 32% van de bevolking en 26,6% van de totale residentiële elektriciteitsbevoorrading, lijdt tot slot eveneens onder een ondervertegenwoordiging van het aanbod in verhouding tot de bevolking.

²⁴ Aangezien er nog geen officiële gegevens beschikbaar waren over de Belgische bevolking op 1 januari 2025, hebben we recente demografische trends gebruikt. We kunnen dus de bevolking op 1 januari 2025 voor elk gewest als volgt schatten: Brussels Hoofdstedelijk Gewest: 1.249.597 inwoners op 1 januari 2024. (Bron: bisa.brussels); Vlaams Gewest: 6.821.770 inwoners op 1 januari 2024 en Waals Gewest: 3.692.283 inwoners op 1 januari 2024. (Bron: iweps.be)

Op 1 januari 2024 (Bron: statbel.fgov.be) was de bevolking van België als volgt verdeeld: Brussels Hoofdstedelijk Gewest: 1.218.255 inwoners. Vlaamse Gewest: 6.821.770 inwoners. Waalse Gewest: 3.692.283 inwoners.

Deze verdeling van de residentiële elektriciteitsbevoorrading volgt niet strikt de demografische evolutie. Ze benadrukt daarentegen de invloed van andere factoren zoals commerciële aantrekkelijkheid, concurrentie en verbruiksstructuur (in de hoofdstad → concentratie van bedrijven, instellingen en kantoren, die hoge en specifieke energiebehoeften hebben; buiten de hoofdstad → meer residentieel verbruik, weefsel van kmo's en industriezones).

Ondanks het feit dat het aanbod in het BHG meer dan voldoende lijkt te zijn in verhouding tot het bevolkingsaandeel, blijft het BHG een achtergesteld gewest in vergelijking met de andere gewesten. Bepaalde producten die in andere gewesten worden aangeboden, bestaan niet in het BHG. In tegenstelling tot de situatie in Vlaanderen zijn er nog geen dynamische contracten. Coöperatieve leveranciers zoals Cociter zijn hier evenmin te vinden, wat wel het geval is voor het Waals Gewest.

In januari 2025 is leverancier Engie bijvoorbeeld ook begonnen met het differentiëren van zijn aanbod volgens de Gewesten en heeft er daarbij voor gekozen om zijn nieuwe product 'Basic', het goedkoopste op de markt, niet aan te bieden in het BHG. Dit aanbod zal voorbehouden zijn voor het Waals en het Vlaams Gewest.

Tabel 5 Types van aanbiedingen²⁵ voor de levering van elektriciteit in het BHG van 2017 tot 2024

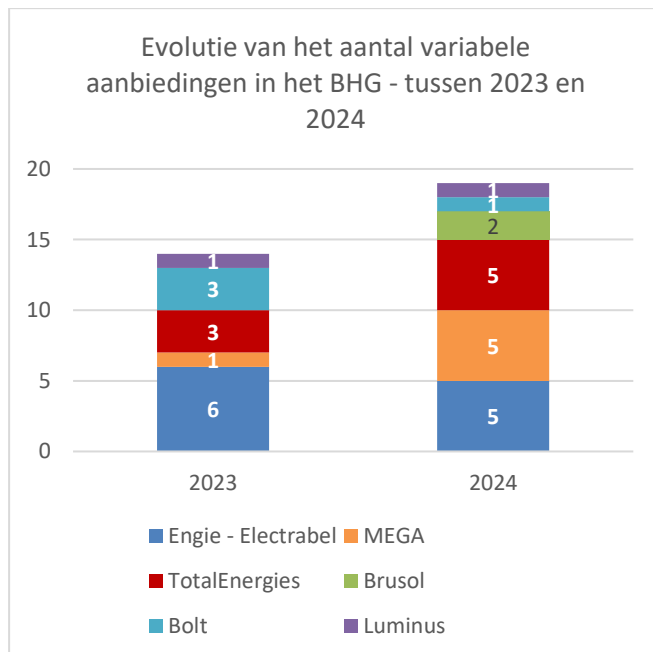
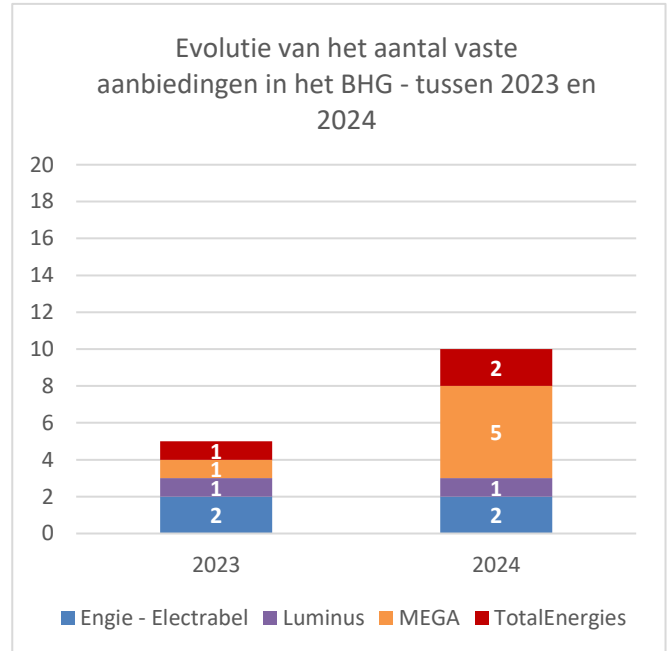
Types van aanbiedingen	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Algemeen aanbod	28	22	24	28	16	7	15	14
Vast	13	12	14	16	8	1	3	4
Variabel	15	10	10	12	8	6	12	10
Groepsaankopen							2	11
Vast							1	5
Variabel							1	6
Zonnepanelen								1
Variabel								1
Elektrische voertuigen	1	1	1	1	1		2	3
Vast	1	1	1	1	1		1	1
Variabel							1	2
Totaal aantal aanbiedingen	29	23	25	29	17	7	19	29
Injectieaanbiedingen	29	23	25	29	17	7	19	29
Dynamische aanbiedingen	-	-	-	-	-	-	-	-

Bron: Brusim (Tariefkaarten van de leveranciers); Referentiemaand: december.

²⁵ Bron: Brugel - Observatorium van de gas- en elektriciteitsprijzen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

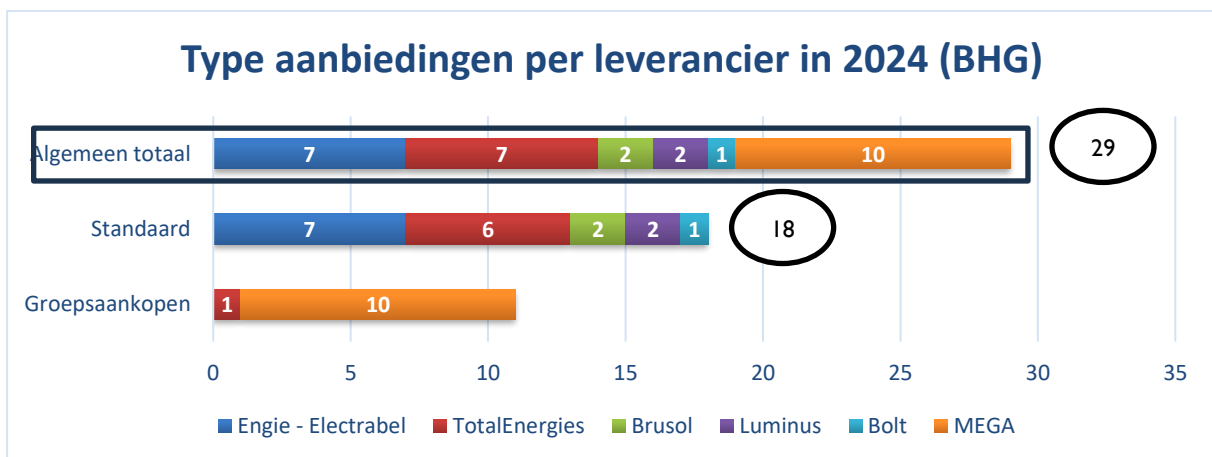
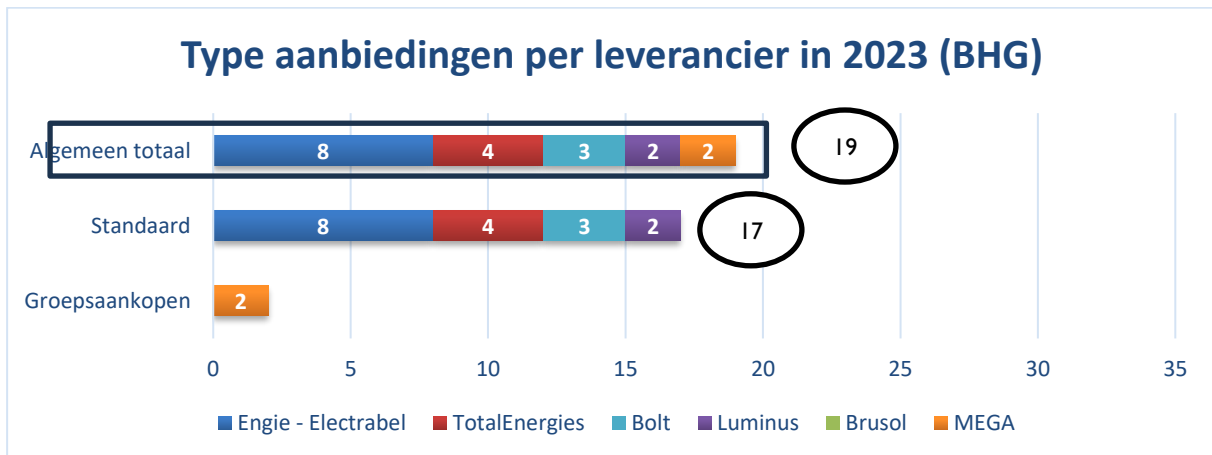
De schijnbare stijging van het aantal aanbiedingen op de Brusselse markt in 2024 (+10 ten opzichte van 2023) is voornamelijk te danken aan MEGA, dat er 8 aanbiedingen voor groepsaankoop aan toevoegde, en de terugkeer van Brusol met 2 extra aanbiedingen. Als we deze specifieke gevallen buiten beschouwing laten, vertoont de markt in feite een lichte krimp, met één aanbod minder dan in 2023. De markt is dus verre van echt dynamisch, maar blijft over het algemeen stabiel, of vertoont zelfs een licht dalende trend.

Figuur 11 Evolutie van het aantal aanbiedingen voor de levering van elektriciteit in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest per contracttype (vast/variabel) en per leverancier – december 2023 tgv. december 2024

Bron: Brugel - Leveranciersobservatorium

Figuur 12 Evolutie van het aantal aanbiedingen²⁶ per leverancier in het BHG, december als referentiemaand, elektriciteit

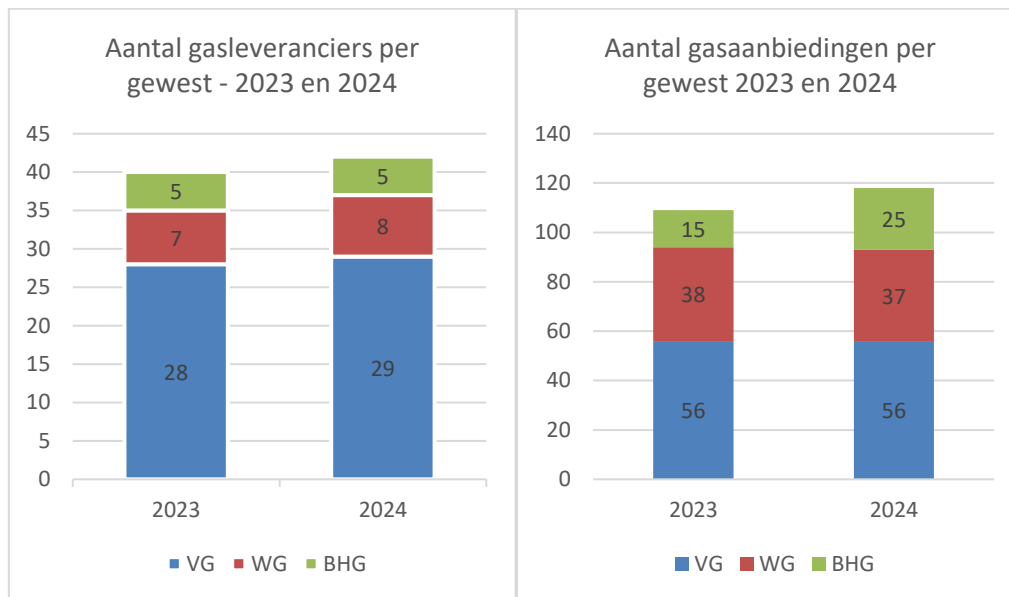
Bron: Brugel - Observatorium van de gas- en elektriciteitsprijzen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

2.4.2 Gas

Het aantal gasleveranciers is sinds 2023 gelijk gebleven (5). Er werden echter 10 producten meer aangeboden in 2024 dan in 2023, maar deze toename moet worden genuanceerd.

²⁶ Hier wordt het overzicht getoond, evenals de uitsplitsing tussen de standaardaanbiedingen en de aanbiedingen voor groepsaankoop.

Figuur 13 Aantal aanbiedingen en aantal leveranciers voor gas per Gewest – 2023 tgv. 2024

Bron: Brugel - Prijsobservatorium

Als we het aanbod aan residentiële gasbevoorrading bekijken in verhouding tot het aandeel van de bevolking per gewest, dan zien we het volgende:

- In Vlaanderen hebben we slechts 47,45% van het totale gasbevoorradingaanbod voor 58% van de Belgische bevolking. Dit weerspiegelt de ondervertegenwoordiging van het leveringsaanbod in Vlaanderen in verhouding tot de bevolking.
- Het Brusselse Gewest is goed voor 10% van de bevolking maar heeft 21,18% van het totale gasaanbod. Dit wijst in de richting van een overaanbod in verhouding tot de bevolking in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- Het Waalse Gewest, met 32% van de bevolking en 31,35% van het gasbevoorradingaanbod, lijkt dan weer een relatief evenwichtig aanbod te hebben in verhouding tot zijn bevolking.

Net zoals voor de elektriciteitsmarkt verhult dit schijnbaar overvloedige aanbod qua gasbevoorrading in verhouding tot het bevolkingsaandeel in het BHG dat Brussel een slecht bediend gewest is (diversiteit van producten, prijzen) in vergelijking met de andere gewesten.

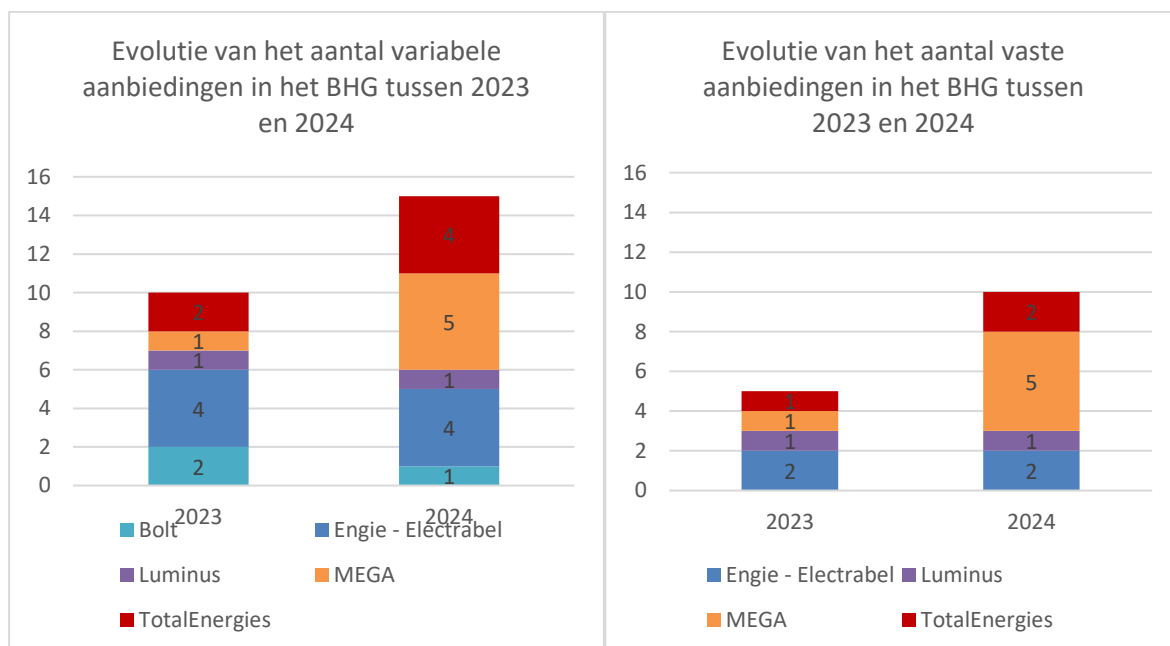
Tabel 6 Type aanbiedingen voor de levering van gas in het BHG van 2017 tot 2024

Type aanbiedingen	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Algemeen aanbod	21	18	19	21	11	5	11	12
Fixe_Vast	8	7	8	11	5		3	4
Variable_Variabel	13	11	11	10	6	5	8	8
Elektrisch voertuig							2	2
Fixe_Vast							1	1

Variable_Variabel							1	1
Groepsaankopen							2	11
Fixe_Vast							1	5
Variable_Variabel							1	6
Totaal aantal aanbiedingen	21	18	19	21	11	5	15	25

Bron: Brusim (tariefkaarten van de leveranciers)

Figuur 14 Evolutie van het aantal beschikbare aanbiedingen in het BHG per contracttype (vast/variabel) en leverancier, december als referentiemaand, gas

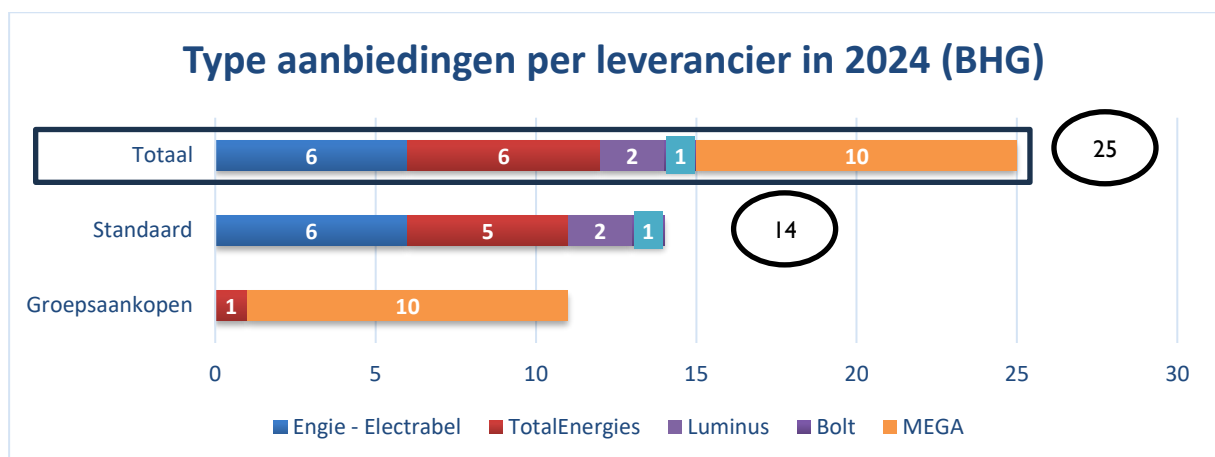
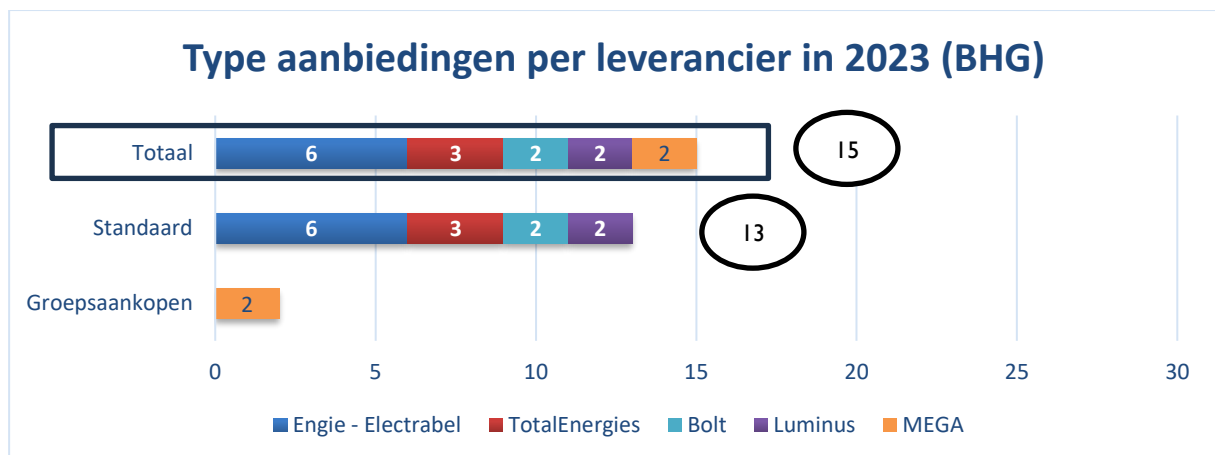

Bron: Brugel - Prijsobservatorium

Net als bij elektriciteit is de stijging van het aantal gasaanbiedingen in 2024 voornamelijk te wijten aan de toename van het aantal aanbiedingen voor groepsaankoop, hoofdzakelijk aangeboden door MEGA, en de toevoeging van twee standaardaanbiedingen door TotalEnergies. Als we de groepsaankopen buiten beschouwing laten, is er slechts één extra

standaardaanbod in vergelijking met 2023. We kunnen dan ook concluderen dat de leveringsmarkt voor gas relatief stabiel is gebleven, zowel qua producten als qua leveranciers.

Figuur 15 Evolutie van het aantal aanbiedingen per leverancier in het BHG, december als referentiemaand, gas

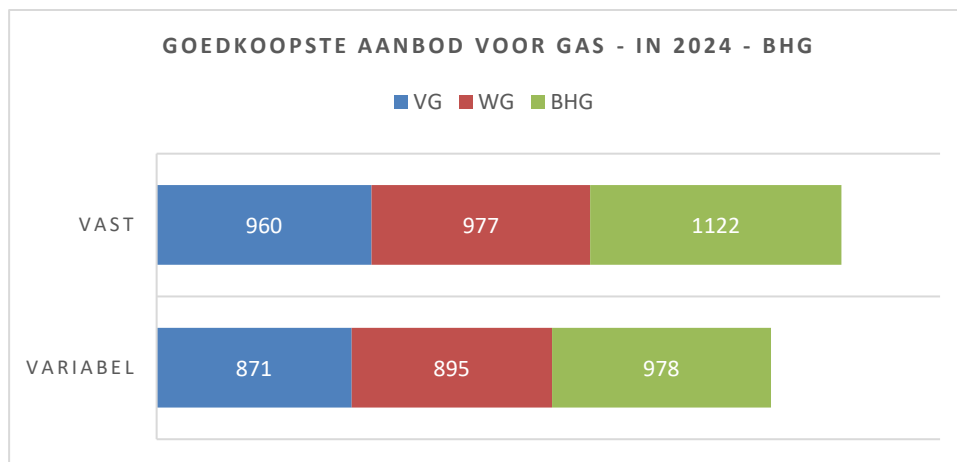
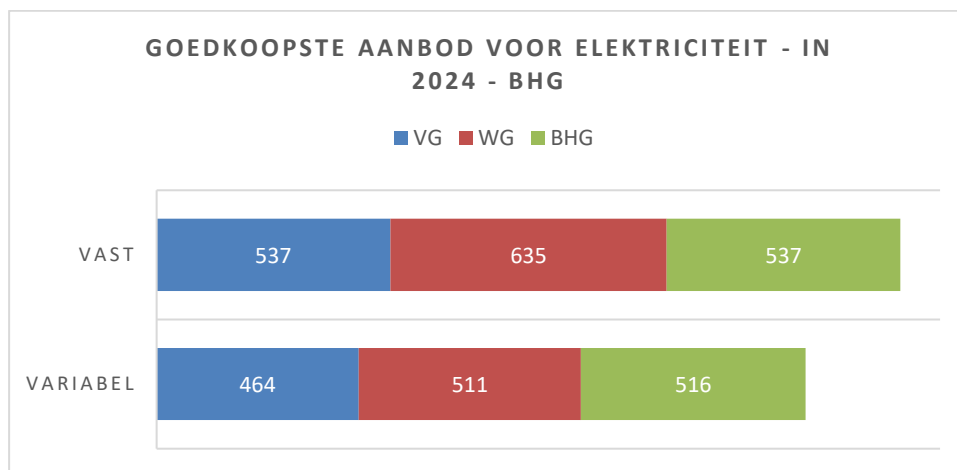

Bron: Brugel - Observatorium van de gas- en elektriciteitsprijzen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest; mediane huishoudelijke afnemer

2.5 Prijzen in het BHG en in de andere gewesten

De grafiek hieronder toont voor elk gewest de prijzen, inclusief de vaste vergoeding, van de goedkoopste aanbiedingen²⁷ voor elektriciteit en gas.

Figuur 16 Prijsvergelijking²⁸ van de commodity van de goedkoopste producten per gewest²⁹

Bronnen: Infografiek voor de residentiële klanten³⁰ CREG 12/24

In het BHG is de situatie sinds 2023 niet verbeterd voor de Brusselse klanten die nog steeds geen toegang hebben tot even goedkope producten als in de twee andere gewesten van het land. Om te profiteren van de gewestelijke verschillen heeft de historische leverancier Engie

²⁷ Gegevens bijgewerkt in februari 2024.

²⁸ Variabele prijzen

²⁹ Berekening gebaseerd op een elektriciteitsverbruik van 3.500 KWh en een gasverbruik van 1.700 KWh.

³⁰ <http://www.creg.info/Tarifs/Energiecomponent-Composanteenergie/Nederlands/202412InfographResNL.pdf>

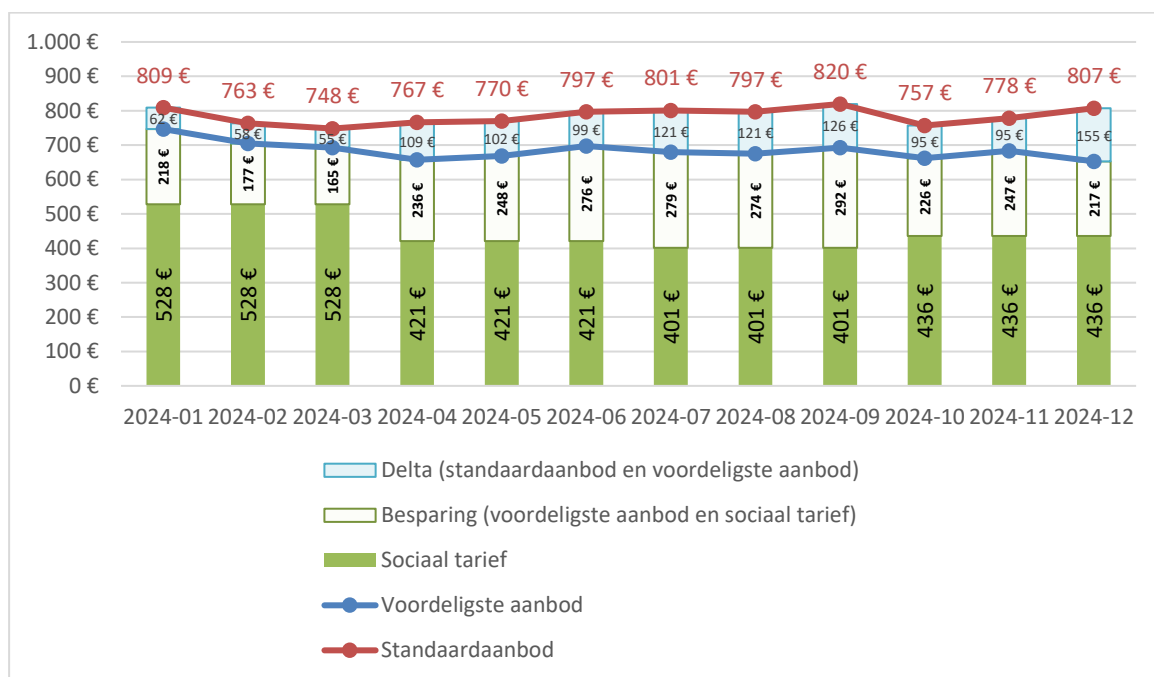
besloten om zijn aanbiedingen te differentiëren volgens gewest, wat het BHG nog meer in moeilijkheden brengt.

2.6 Evolutie van de factuur van huishoudelijke verbruikers

2.6.1 Elektriciteit

De onderstaande grafiek toont de evolutie voor de mediane klant in Brussel van het standaardaanbod, het voordeligste aanbod en het sociaal tarief. De grafiek toont een evolutie in 2 fasen over het jaar, met uiteindelijk een algemene neerwaartse trend. In het 1^e kwartaal dalen de prijzen om vervolgens opnieuw te stijgen als reactie op de risico's in verband met de geopolitieke onzekerheden die een impact hebben op de bevoorrading en de prijzen. Tegen deze achtergrond blijft het sociaal tarief nog steeds voordelig. Residentiële klanten blijven beschermd tegen prijsschommelingen op de markt en zien een besparing die varieert (delta tussen standaardaanbod en sociaal tarief) van € 281 aan het begin van het jaar tot € 371 aan het einde van het jaar.

Figuur 17 Vergelijking tussen de evolutie van het sociaal tarief, het voordeligste aanbod, het standaardaanbod - mediane klant - 2024³¹ - Elektriciteit

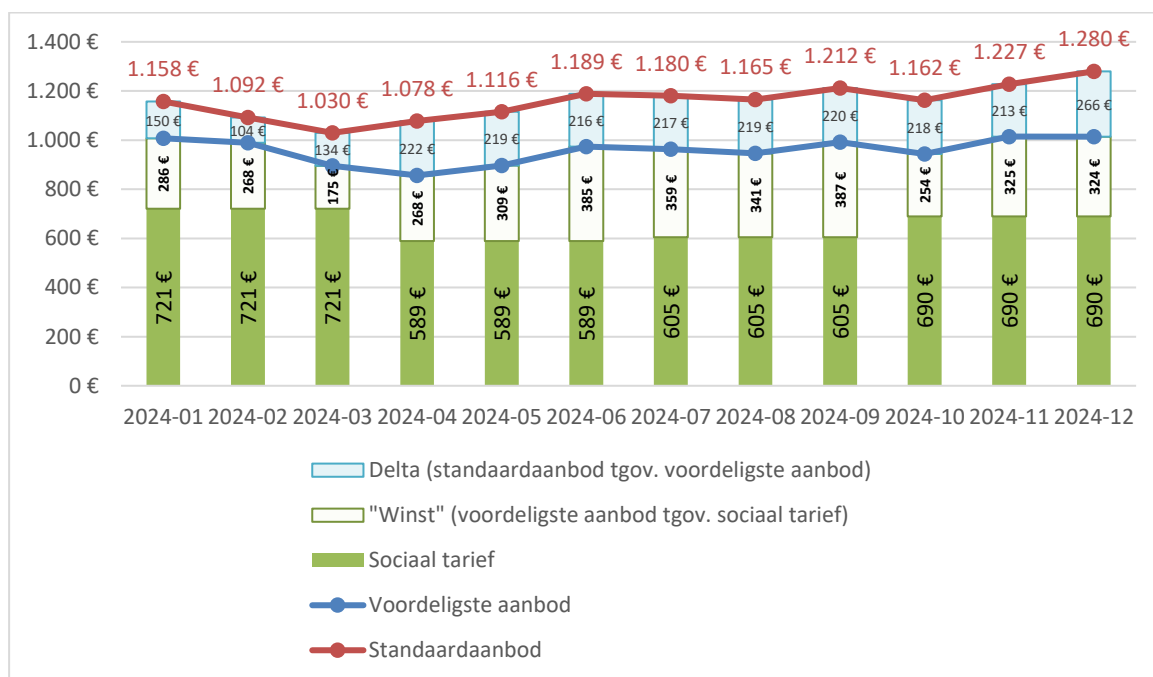
Bron: Brugel - Prijsobservatorium

³¹ Bron: Mediane afnemer, verbruik van 2.036 kWh. De gegevens in de grafieken komen van Brugel - Prijsobservatorium - Beschikbare aanbiedingen op de markt en standaardaanbod tgv. voordeligste aanbod & Standaardaanbod tgv. sociaal tarief. Variabele prijs.

2.6.2 Gas

De analyse en de conclusies inzake de evolutie van de prijzen en de factuur van huishoudelijke afnemers voor gas zijn vergelijkbaar met die voor elektriciteit. Het sociaal tarief heeft zijn rol gespeeld door het goedkoopste tarief op de markt te blijven ondanks de prijsstijging in het vierde kwartaal van het jaar. Huishoudelijke gasafnemers die genieten van het sociaal tarief konden tot € 607 besparen in september 2024, toen het verschil tussen het sociaal tarief en het standaardaanbod het grootst was in de loop van 2024.

Figuur 18 Vergelijking tussen de evolutie van het sociaal tarief, het voordeligste aanbod, het standaardaanbod - mediane klant - 2024³² - Gas

Bron: Brugel - Prijsobservatorium

In 2024 kan BRUGEL concluderen dat de in 2023 waargenomen kalmte op de markt aanhield, ondanks een lichte stijging van de tarieven in de tweede helft van het jaar. Hierbij dient opgemerkt dat deze stijging, die bedoeld was om de bevoorradingsrisico's af te dekken die met name verband hielden met de wereldwijde geopolitieke context, over het algemeen onder de inflatie is gebleven. We kunnen daarom spreken van een stabilisering van de energiekosten of een

³² Bron: Mediane afnemer, verbruik van 12.728 kWh. De gegevens in de grafieken komen van Brugel - Prijsobservatorium - Beschikbare aanbiedingen op de markt en standaardaanbod tgv. voordeligste aanbod & Standaardaanbod tgv. sociaal tarief. Variabele prijs.

verlies aan koopkracht voor de huishoudelijke verbruikers. In deze context heeft het sociaal tarief zijn rol gespeeld door het goedkoopste aanbod op de markt te blijven.

BRUGEL stelt een toename van het aantal leveranciers en aanbiedingen vast, zowel in het gas- als in het elektriciteitssegment. Deze evolutie moet genuanceerd worden. 90% van deze stijging is immers het gevolg van aanbiedingen voor groepsaankoop, voornamelijk aangeboden door MEGA. De markt blijft dus in wezen stabiel of vertoont net een lichte daling.

Bovendien heeft deze kwantitatieve toename van de aanbiedingen niet geleid tot een grotere diversiteit of aantrekkelijkheid voor de Brusselaars die nog steeds een beperktere en minder competitieve keuze hebben dan de inwoners van de andere gewesten van het land. In een context van markttransformatie benadrukt deze situatie de noodzaak om het concurrentiekader te verbeteren teneinde betere voorwaarden te kunnen bieden aan de leveranciers en, in fine, aan de Brusselse residentiële klanten.

3 Evaluatie van het statuut van beschermde klant

3.1 Kwantitatieve analyse

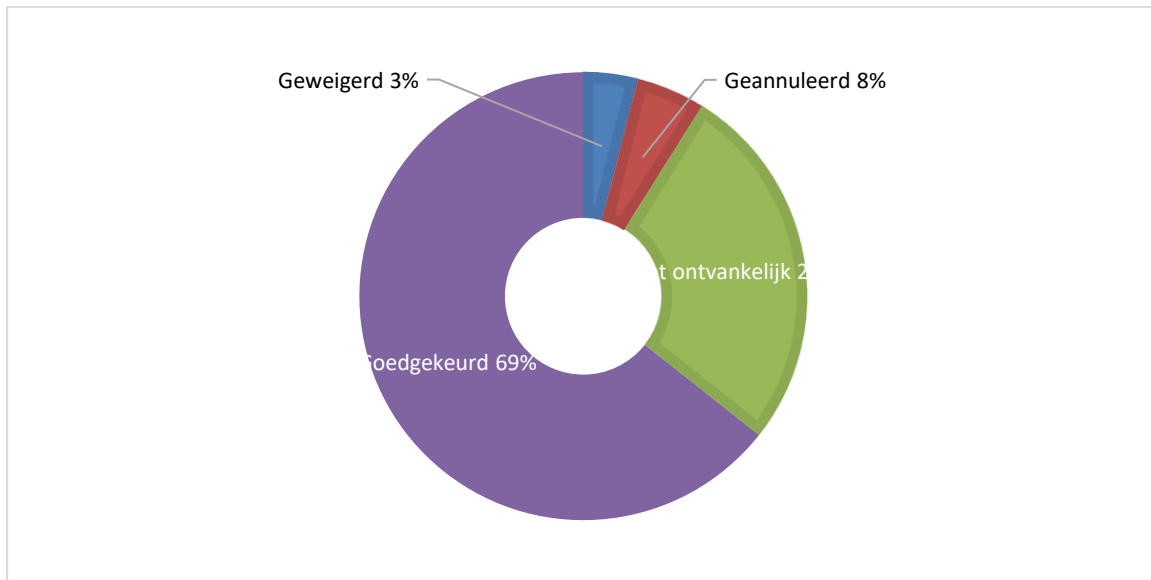
De volgende analyse gebruikt gegevens en statistieken betreffende de dossiers van beschermde klanten die bij BRUGEL werden ingediend. Deze gegevens zijn vrij beschikbaar op de website van BRUGEL³³.

In 2024 ontving BRUGEL 1.324 aanvragen voor het statuut van beschermde klant tegenover 1.480 in 2023, wat neerkomt op een lichte daling. Bovendien heeft BRUGEL in 2024 het statuut van beschermde klant toegekend aan 886 gezinnen tegenover 967 in 2023. Dat hoge toekenningspercentage is deels te verklaren door het veranderende profiel van de aanvragers. Door de verhoging van de plafonds worden nu personen met een beroepsinkomen of een pensioen bereikt. Zij begrijpen de toekenningsprocedure beter en kunnen gemakkelijker de gevraagde documenten verstrekken. De doorlooptijd van die dossiers is dus korter.

Hierna analyseren we de verdeling van de statuten van de ingediende dossiers, de evolutie van de door BRUGEL ontvangen dossiers van beschermde klanten volgens het inkomensniveau van de huishoudens en de verschuldigde energiebedragen. Deze analyse heeft als doel na te gaan welk effect de verhoging van de plafonds heeft op het verkrijgen van het statuut waartoe bij de Ordonnantie van 17 maart 2022 is besloten.

³³ <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoieYVWZjMzdmMTUtZDAzYy00ODU4LWJlYjAtNTNkYjgxNWVjNDVklwiidCl6lmMwYjg2YzA3LWVhZGUtNDkyMCIhYzEzLWlwZWVhZDZlMmM5NSlslmMiOj9>

Figuur 19 Status van de dossiers van beschermde klanten die in 2024 bij BRUGEL werden ingediend

BRUGEL

Bron:

De bovenstaande figuur toont de status van de inkomende dossiers.

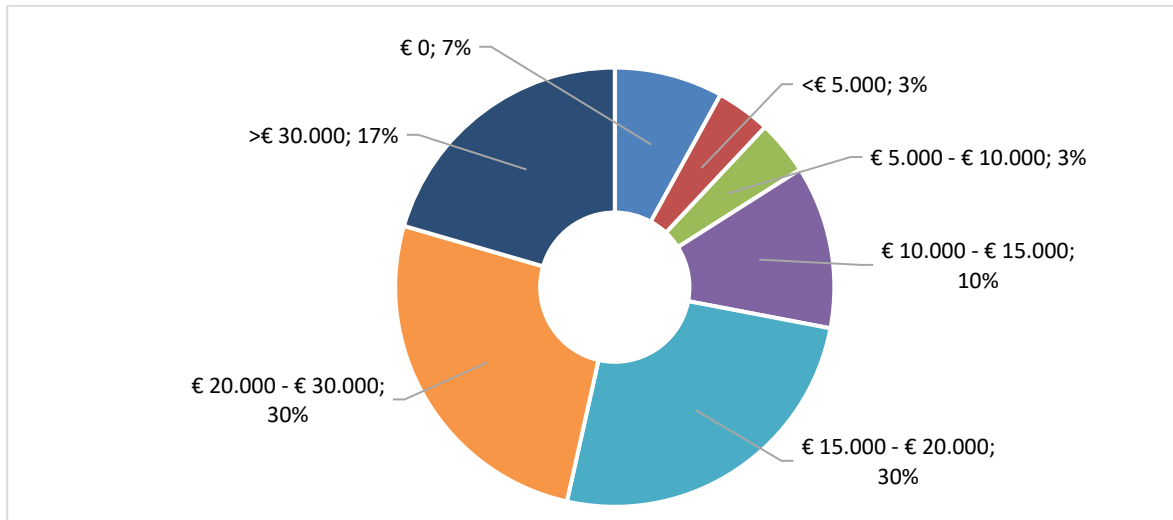
Van de 1.324 ingediende dossiers:

- kreeg 69% het statuut toegekend,
- werd 20% niet-ontvankelijk verklaard wegens onvolledigheid of laattijdigheid,
- werd 8% geannuleerd door de afnemer na een betaling van de energieschuld of na een verandering van leverancier, en
- werd 3% afgesloten met een gemotiveerde weigering omdat de inkomsten te hoog waren om in aanmerking te kunnen komen.

3.2 Inkomens van de huishoudens

De onderstaande figuur toont de inkomensverdeling van de huishoudens die in de loop van 2024 het statuut van beschermde klant hebben verkregen bij BRUGEL. 47% van de huishoudens die het statuut hebben gekregen, had een inkomen van meer dan € 20.000 (tegenover 57% in 2023). Van deze groep heeft 30% van de huishoudens een inkomen tussen € 20.000 en € 30.000 (tegenover 24% in 2023) en 17% een inkomen van meer dan € 30.000.

Figuur 20 Verdeling van het inkomen van de huishoudens met het statuut van beschermde klant in 2024

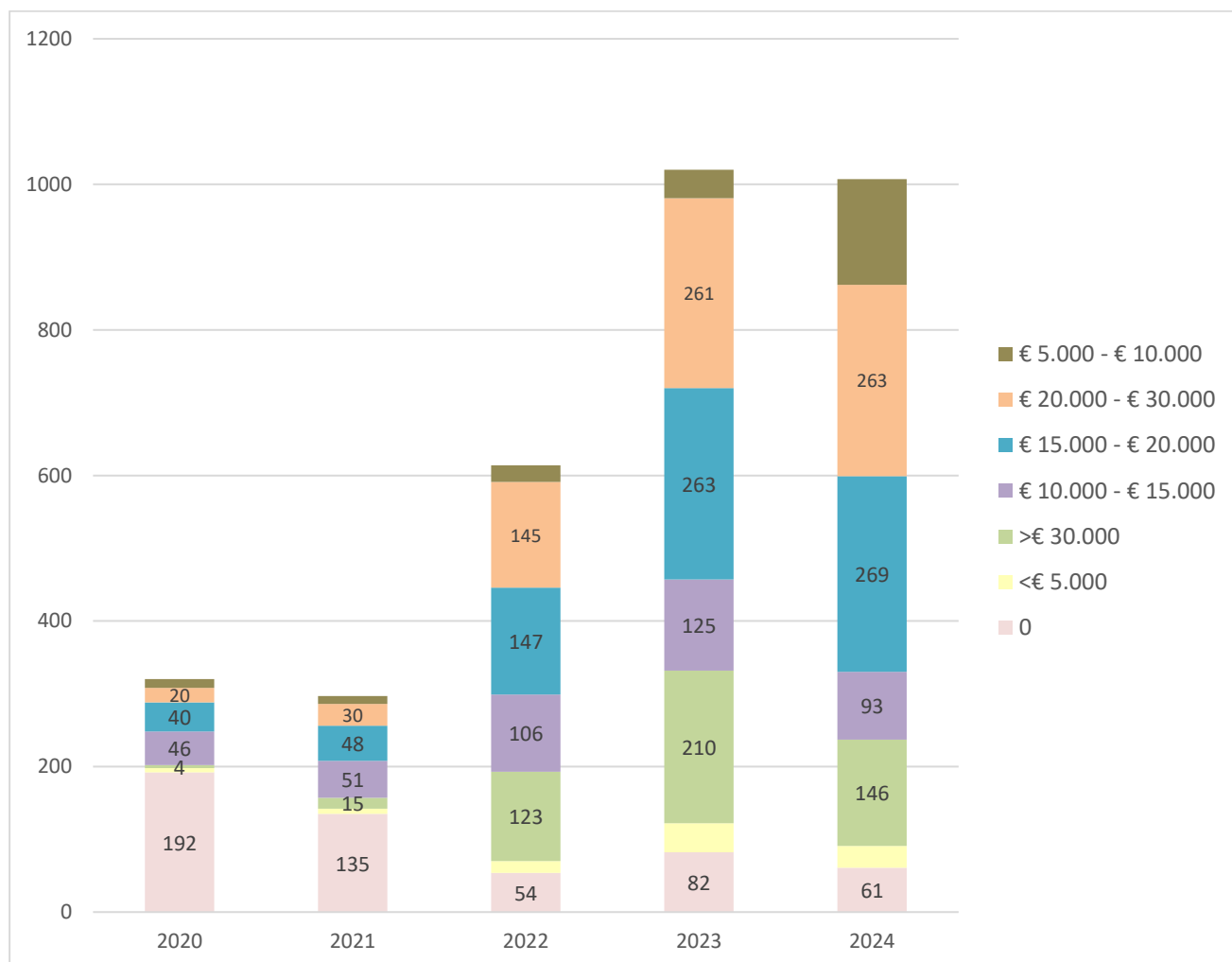

Bron: BRUGEL

De onderstaande figuur toont de evolutie van de inkomensverdeling van de huishoudens die in 2020 en 2024 het statuut van beschermde klant hebben verkregen bij BRUGEL. De verdeling van de huishoudens met een inkomen is aanzienlijk gewijzigd. Van 2021 tot 2023 is de daling van het aantal beschermde klanten uit lagere inkomensgroepen te verklaren door de uitbreiding van de begunstigden van het federale sociaal tarief.³⁴ Deze daling werd ruimschoots gecompenseerd door een toename van het aantal statuten toegekend aan huishoudens uit de hogere inkomensklassen. Het aantal statuten toegekend aan huishoudens met een inkomen tussen € 15.000 en € 30.000 is tussen 2021 en 2024 verdubbeld en voor huishoudens met een inkomen van meer dan € 30.000 zelfs verviervoudigd.

³⁴ Personen die recht hebben op de verhoogde tussenkomst en die als residentiële afnemer een contract voor de aankoop van elektriciteit, aardgas of warmte hebben afgesloten, hebben tijdelijk recht op het sociaal tarief. Deze maatregel is verlengd tot en met 30 juni 2023.

Figuur 21 Evolutie van de inkomensverdeling van huishoudens die in 2020-2024 het statuut van beschermde klant hebben gekregen

Bron: BRUGEL

Er moet rekening worden gehouden met twee belangrijke ontwikkelingen wat de inkomens van beschermde klanten betreft: in februari 2021 heeft de uitbreiding van het sociaal tarief naar RVT's ³⁵ het aantal aanvragen van huishoudens met een vervangingsinkomen (werkloosheid, mutualiteit, enz.) verminderd en ten tweede heeft de verhoging van de inkomensgrens in maart 2022 een nieuwe categorie van begunstigen geïntroduceerd, een goed geïnformeerd publiek dat zijn rechten zoekt, dat een goede kennis van de administratieve procedures heeft en dat ook gemakkelijker wordt bereikt door de verschillende voorlichtingscampagnes. ³⁶

³⁵ 13% meer begunstigen in het BHG

³⁶ In 2022 bedroeg het mediane belastbare inkomen per huishouden in het BHG € 22.790. [Belastinginkomsten | Statbel](#)

Het einde van het sociaal tarief voor RVT op 30 juni 2023 had geen onmiddellijk effect op het profiel van de aanvragers. Sinds eind 2023 merkten we echter een stijging van het aantal aanvragen van afnemers met een inkomen van minder dan € 20.000. Deze trend werd nog versterkt in 2024.

3.3 Energieschulden van de huishoudens

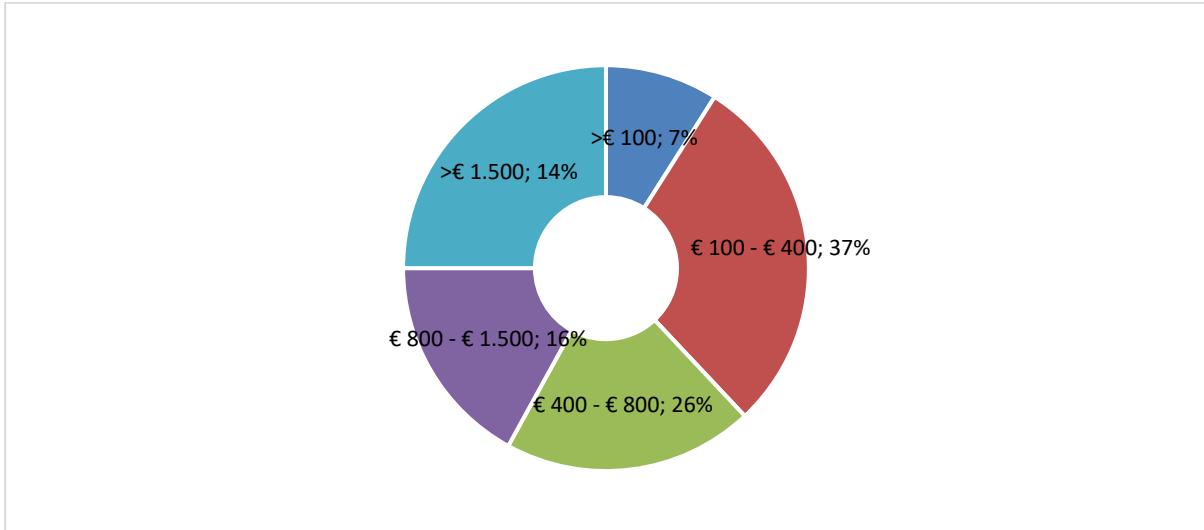
De volgende figuur toont het aandeel huishoudens met statuut van beschermde klant van BRUGEL per energieschuldenschijs³⁷ in 2024. We stellen vast dat 30% van de huishoudens schulden van meer dan € 800 heeft (tegenover 42% in 2023) en dat het aandeel van de huishoudens met schulden van meer dan € 1.500 (14%) nog steeds veel groter is dan het aandeel van de huishoudens met schulden van minder dan € 100 (7%). Het grootste deel van de huishoudens (37%) heeft echter schulden tussen 100 en 400 euro. Wat een stijging betekent in vergelijking met 2023 (+8%).

Deze cijfers in verband met het bedrag aan energieschulden laten een duidelijke breuk zien met 2023. Het percentage klanten met een schuld van meer dan € 1.500 is sterk gedaald (-12%). Deze situatie laat zich verklaren door een aanzienlijke daling en stabilisatie van de prijs van elektriciteit en gas.

Anderzijds wordt het hoge percentage huishoudens met een schuld van € 100 tot € 400 (+8%) verklaard door het einde van de toepassing van het sociale tarief op RVT's op 7/2023. Deze beslissing, die betrekking had op 14% van de Brusselse gezinnen, leidde tot een toename van het aantal aanvragen met een kleine schuld om te kunnen genieten van het sociaal tarief. In deze configuratie wordt **het statuut van beschermde klant gezien als (preventieve) bescherming om de spiraal van zich opstapelende schulden te vermijden**. In dit geval wordt er grotendeels aangespoord om van deze maatregel gebruik te maken door de OCMW's, administraties en verenigingen.

³⁷ De energieschulden hebben betrekking op de twee energiebronnen.

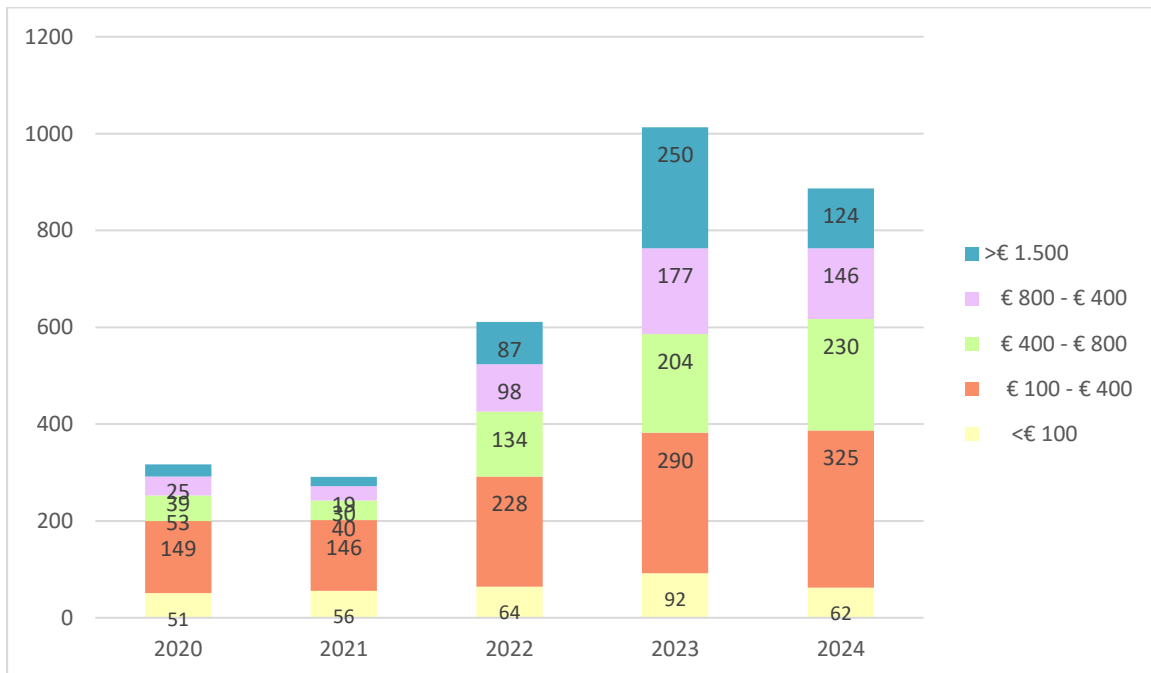
Figuur 22 Aandeel van de huishoudens met het statuut van beschermde klant van BRUGEL per energieschuldenschijf, 2024

Bron: BRUGEL

Gezien de inkomens van deze huishoudens en met name de lasten van deze achterstallige betalingen in combinatie met de nog steeds hoge maandelijkse facturen, is het voor hen echter onmogelijk om zonder sociale maatregel een financieel evenwicht te bewaren.

Figuur 23 Evolutie van het bedrag aan energieschulden van de huishoudens met het statuut van beschermde klant in 2020-2024

Terwijl in 2024 56% van de huishoudens (tegenover 60% in 2023) een schuld van meer dan € 400 had, bedroeg dit aandeel in 2021 slechts 29%. In 2021 bedroeg het percentage statuten dat werd toegekend aan huishoudens met een schuld van meer dan € 1.500, trouwens maar 6%. In 2022 was dit aandeel meer dan verdubbeld tot 15% en in 2023 was het al opgelopen tot bijna 25%. In de praktijk hebben veel aanvragen in 2022 en 2023 betrekking op schulden van een paar duizend euro, en dat voor huishoudens zonder schuldverleden. Deze aanvragen worden vaak bij BRUGEL ingediend zodra de eerste betalingsherinnering is verstuurd.

Gezien de daling van de energieprijzen in 2024 in vergelijking met 2022 en 2023, is het echter interessant om vast te stellen dat het percentage aanvragen met een grote schuld erg hoog blijft.

Vóór de prijzen crisis waren dossiers met schulden van meer dan € 1.000 vrij zeldzaam. Sinds de crisis gebeurt het echter vaak dat men te maken krijgt met schulden van € 3.000 tot € 7.000 voor klanten met een relatief beperkt inkomen.

Volgens de gegevens van BRUGEL blijft het aantal aanvragen van beschermde klanten, ondanks een daling en stabilisering van de elektriciteits- en gasprijzen, relatief hoog en vergelijkbaar met die in 2023. Toch is het profiel van de aanvragers op twee punten veranderd: de inkomens zijn meestal lager en de energieschulden van de klanten zijn meer gespreid tussen hoog en laag; deze aanvragen worden vooral ingediend om te kunnen genieten van het sociaal tarief.

4 Conclusie

De analyse van de prijsevoluties in 2024 bevestigt de essentiële rol van het sociaal tarief als bescherming tegen marktschommelingen voor de Brusselse residentiële klanten. Ondanks een algemene neerwaartse prijsevolutie, gevolgd door een gematigd herstel vanaf het 2^e kwartaal van 2024, behield het sociaal tarief zijn concurrentievoordeel door het laagste tarief op de markt te blijven (gemiddeld verschil met het voordeligste aanbod voor gas € 506,4 en € 337,6 voor elektriciteit).

Bovendien werden de structurele zwaktes van de Brusselse markt niet gecompenseerd door de stijging van het aantal aanbiedingen (+10), voornamelijk aangedreven door de aanbiedingen voor groepsaankoop van MEGA (80%), evenals enkele standaardaanbiedingen van TotalEnergies en Brusol. De energiemarkt in het BHG bleef weinig dynamisch, grotendeels stabiel tussen 2023 en 2024 en de minst aantrekkelijke en concurrerende van het land. Deze situatie beperkt de keuze van de consument en stelt hem bloot aan hogere prijzen dan in andere Gewesten.

De verhoging van de inkomensplafonds om in aanmerking te komen voor het statuut van beschermde klant in mei 2022, bleef positieve effecten hebben in 2024. De beoordeling van deze maatregel toonde aan dat de hervorming van de toekenningsvoorwaarden ook huishoudens met hogere inkomens in staat heeft gesteld het statuut van beschermde klant van BRUGEL te genieten.

Bovendien is het bedrag van de energieschulden die in 2024 werden aangegaan, lager dan in 2023, maar aanzienlijk hoger dan in 2022 en 2021, als gevolg van de hierboven vermelde daling van de energieprijzen.

We kunnen concluderen dat de in 2022 doorgevoerde verhoging van de plafonds om in aanmerking te kunnen komen voor de toekenning van het statuut, niet alleen relevant was, maar in 2024 ook een deel van haar doelstellingen heeft bereikt. De huishoudens die deel uitmaken van de middenklasse en die problemen hadden door een aanzienlijke energieschuld bij hun leverancier, konden van de bescherming van het Gewest genieten.

Tijdens de telefoongesprekken met de aanvragers merkten de agenten van BRUGEL een gelijkenis op met het profiel van de aanvragers in 2024. Deze huishoudens, die geconfronteerd worden met betalingsmoeilijkheden bij hun leverancier, zijn gespannen en emotioneel geraakt. Voor sommigen lijkt een ingebrekestelling dan ook gelijk te staan aan een onmiddellijke afsluiting. Als gevolg hiervan is het voor de dienst niet altijd gemakkelijk om de toevloed van stress en emoties die gepaard gaan met deze telefoongesprekken, in goede banen te leiden.

Bovendien heeft het einde van het federale sociaal tarief voor RVT's medio 2023 ertoe geleid dat sommige huishoudens het statuut aanvragen om te kunnen genieten van het gewestelijke sociaal tarief. Dit gedrag, dat door bepaalde OCMW's of verenigingen wordt bepleit, wordt gezien als een vorm van preventie en laat gezinnen toe om te vermijden dat ze in een schuldenspiraal terecht te komen. BRUGEL is er altijd van overtuigd geweest dat een van de manieren om energiearmoede te beteugelen uit het voorzien van preventieve en niet alleen palliatieve maatregelen bestond.

Net als in voorgaande jaren kan het voor nieuwe beschermde klanten moeilijk zijn om enerzijds een betalingsregeling bij bepaalde leveranciers en anderzijds een betalingsregeling in verhouding tot hun energieschulden en hun inkomen te verkrijgen.

Daarvoor werden verscheidene oorzaken vastgesteld: uitbesteding van de inningsprocedure aan een gerechtsdeurwaarder die de vaststelling van een betalingsregeling voor de afnemer bemoeilijkt, door de leverancier voorgestelde voorwaarden en termijnen die moeilijk verenigbaar zijn met de middelen waarover het huishouden beschikt, gebrek aan middelen bij sommige OCMW's om sociale steun te bieden aan beschermde klanten, enz.

Daarnaast vonden in december 2023 en januari 2024 twee grote bewustmakingscampagnes plaats over de maatregel, in samenwerking met Leefmilieu Brussel en de GGC. Deze berichtgeving in metro's, bushokjes en op de sociale netwerken heeft het aantal aanvragen gestimuleerd en ook de zichtbaarheid van BRUGEL bij verenigingen en administraties verhoogd.

* *

*